

Nulmeting Oudercommissies

Eindrapport
in opdracht van het
ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Amersfoort, 9 september 2016

Bureau Bartels B.V.
Postbus 318
3800 AH Amersfoort
Stationsplein 69
3818 LE Amersfoort
T 033 – 479 20 20
info@brtls.nl
www.bureaubartels.nl

VOORWOORD

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft Bureau Bartels in de eerste helft van 2016 de nulmeting oudercommissies in de kinderopvang uitgevoerd. Deze nulmeting dient als referentiekader voor vervolgmetingen van het aantal oudercommissies om in de toekomst de beoogde effecten van de wet 'Versterking positie ouders kinderopvang en peuterspeelzalen' op dit punt zichtbaar te maken. Deze wet is op 1 januari 2016 van kracht geworden. In dit rapport presenteren we de uitkomsten van deze nulmeting. Hierin wordt de situatie vlak voor inwerkingtreding van de wet, namelijk 31 december 2015, geschetst.

Op deze plaats willen we de personen bedanken die een bijdrage hebben geleverd aan het onderzoek. Allereerst bedanken we de vele honderden houders en oudercommissieleden die bereid zijn geweest om gegevens voor de nulmeting aan te reiken. Ook danken wij de leden van de begeleidingscommissie voor de prettige samenwerking en hun deskundig advies. In deze commissie zaten vertegenwoordigers van de volgende organisaties: BOinK, Brancheorganisatie Kinderopvang, Sociaal Werk Nederland en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Wij hopen met de uitkomsten van de nulmeting een goede basis te hebben gelegd voor toekomstige metingen om de ontwikkeling van het aantal oudercommissies in de tijd te kunnen volgen.

Bureau Bartels B.V.
Amersfoort

Inhoud

1. INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doelstelling en aanpak nulmeting	2
1.3 Verantwoording respons	4
1.4 Kenmerken locaties	5
1.5 Leeswijzer	7
2. OUDERCOMMISSIES IN DAGOPVANG, BSO EN GASTOUDERBUREAUS	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Aanwezigheid oudercommissie	8
2.3 Kenmerken oudercommissies	12
2.4 Werving leden oudercommissie	16
2.5 Redenen aanwezigheid/ontbreken oudercommissie	17
3. OUDERCOMMISSIES BIJ PEUTERSPEELZALEN	20
3.1 Inleiding	20
3.2 Aanwezigheid oudercommissie	20
3.3 Kenmerken oudercommissie	25
3.4 Inspanningen werven oudercommissie	28
4. HANDLEIDING VERVOLGMETINGEN	30
4.1 Inleiding	30
4.2 Raadpleging houders	30
4.3 Veldwerk onder oudercommissieleden	33
BIJLAGE I. AANKONDIGINGSBRIEF	36
BIJLAGE II. VRAGENLIJSTEN	37

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Per 1 januari 2016 is de *wet 'Versterking positie ouders kinderopvang en peuterspeelzalen'* van kracht geworden¹. Met deze wet wordt beoogd om ouders meer invloed uit te laten oefenen op – en meer inzicht te bieden in – de kwaliteit van kinderopvang. Zo worden kindercentra, gastouderbureaus en peuterspeelzalen verplicht om minstens één keer per jaar het pedagogisch beleid met de oudercommissie te bespreken. Daarbij dient er zowel een terug- als vooruitblik gemaakt te worden. Een ander voorbeeld van een maatregel die met deze wetswijziging ingevoerd wordt, is dat voor een kindercentrum, gastouderbureau en peuterspeelzaal de verplichting gaat gelden om het definitieve inspectierapport van de GGD met de oudercommissie te bespreken.

Rondom de behandeling van bovengenoemd wetsvoorstel in de Tweede Kamer is er een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht om het *aantal oudercommissies* jaarlijks te *monitoren* na de inwerkingtreding van de wet². Om deze monitoring mogelijk te maken heeft Bureau Bartels op verzoek van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een *nulmeting* verricht van het aantal oudercommissies. Deze nulmeting geeft de situatie op 31 december 2015 weer, dus vlak voor de inwerkingtreding van de wet. De uitkomsten van deze nulmeting vormen het referentiekader voor vervolgmetingen. Door de resultaten van vervolgmetingen tegen de nulmeting af te zetten kan nagegaan worden of het aantal oudercommissies in de loop der jaren toeneemt.

In dit rapport staan de uitkomsten van de nulmeting centraal. Kern hiervan is dus in hoeverre locaties van *verschillende vormen van kinderopvang en* – in verband met de komende harmonisering van de kwaliteitseisen voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk – ook van *peuterspeelzalen* beschikken over een oudercommissie. Hierbij tekenen we het volgende aan. Voor de dagopvang, buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureaus was het hebben van een oudercommissie al een wettelijke verplichting. Dit geldt echter niet voor peuterspeelzalen. Niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen waren op het moment van de nulmeting verplicht om ouders in de gelegenheid te stellen om een oudercommissie te vormen. Ook voor gesubsidieerde peuterspeelzalen gold de verplichting van het instellen van een oudercommissie toen nog niet. Gesubsidieerde peuterspeelzalen vielen op het meetmoment van de nulmeting nog onder de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). Op grond van de WMCZ dienen de hieronder vallende instellingen een cliëntenraad te hebben.

Het bovenstaande betekent dat ten tijde van de nulmeting medezeggenschap bij peuterspeelzalen anders geregeld kon worden dan bij de dagopvang, BSO en gastouderbureaus. De uitkomsten voor peuterspeelzalen moeten dan ook in deze context worden gezien.

¹ Gemakshalve spreken we hierna ook wel over 'de wet' waar we wet *'Versterking positie ouders kinderopvang en peuterspeelzalen'* bedoelen.

² Motie van de leden Van Weyenberg en Pieter Heerma, d.d. 26 februari 2015. Vergaderjaar 2014–2015, 31 322, nr. 272.

1.2 Doelstelling en aanpak nulmeting

In deze paragraaf staan twee onderwerpen centraal. Allereerst bespreken we de doelstelling van de nulmeting. Vervolgens lichten we de aanpak toe.

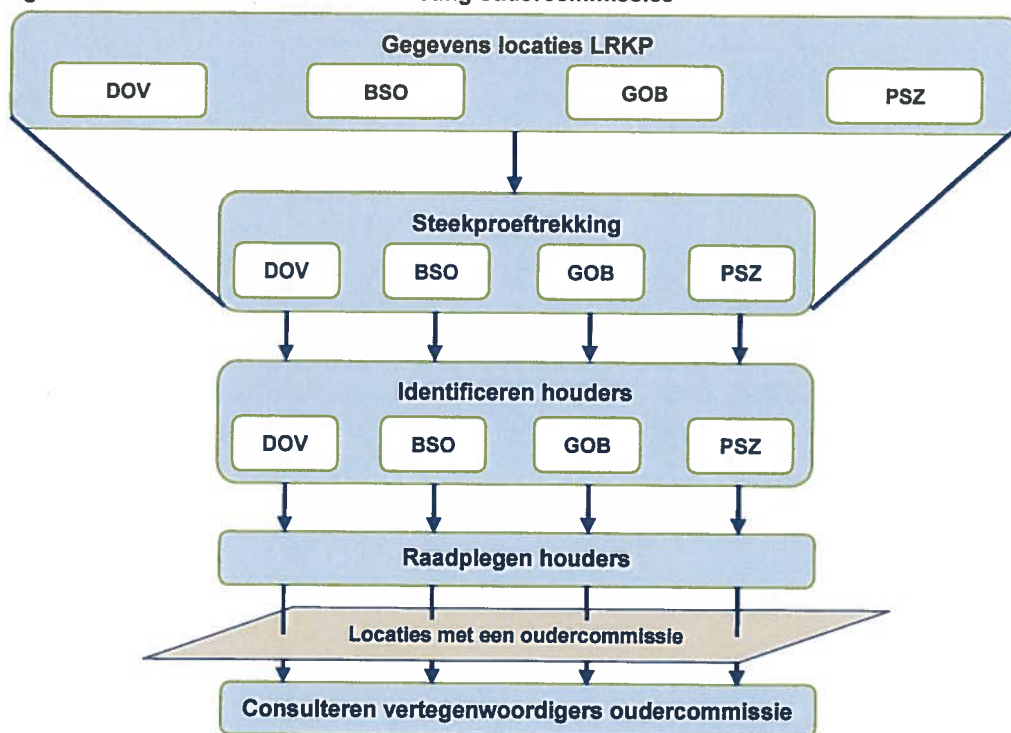
Doelstelling

De **centrale doelstelling** van de opdracht was om een representatief beeld te verkrijgen van het aantal en aandeel vestigingen van kindercentra (dagopvang en BSO), gastouderbureaus en peuterspeelzalen dat ultimo 2015 over een oudercommissie beschikt¹. Door in de toekomst op een vergelijkbare wijze opnieuw metingen te verrichten en de uitkomsten onderling te vergelijken, kan de impact van de wetswijziging op de ontwikkeling van het aantal oudercommissies in de verschillende typen kinderopvang worden gevolgd.

Aanpak

In de aanpak van de nulmeting stond vooral het verzamelen van gegevens over de aanwezigheid van oudercommissies, achtergronden van de aanwezigheid of afwezigheid van een dergelijke commissie en enkele kenmerken van aanwezige oudercommissies centraal. Daartoe is veldwerk op het niveau van locaties van kinderopvang en peuterspeelzalen verricht. In figuur 1.1 is de structuur van dit veldwerk weergegeven.

Figuur 1.1 Structuur veldwerk nulmeting oudercommissies

Legenda:

- DOV = dagopvang
- BSO = buitenschoolse opvang
- GOB = gastouderbureaus
- PSZ = peuterspeelzalen

³ We hanteren vanaf hier gemakshalve de term 'type kinderopvang' niet alleen voor de drie kinderopvangvormen dagopvang, BSO en gastouderbureaus, maar ook voor de peuterspeelzalen.

De eerste stap in de aanpak van de nulmeting bestond uit het **trekken** van een **steekproef** uit het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). Immers, het LRKP vormt een integraal bestand van dergelijke locaties. Gemeenten zijn verplicht om nieuwe locaties en veranderingen in bestaande locaties direct in het LRKP te (laten) registreren. Vanuit het LRKP is per type kinderopvang een aselechte steekproef getrokken. Per type kinderopvang is eerst vastgesteld van hoeveel locaties gegevens verzameld dienden te worden om een representatief beeld te verkrijgen (zie verderop). Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheidsniveau van 95% (en een foutmarge van 5%). Dit is namelijk een gebruikelijk betrouwbaarheidsniveau om onderzoeksresultaten als representatief te kwalificeren. Rekening houdend met enige non-respons zijn iets ruimere steekproeven getrokken.

Na de steekproeftrekking is nagegaan wie de **houders** van de geselecteerde locaties zijn en welke **persoon** hiervan voor de nulmeting het beste benaderd zou kunnen worden. Aangezien lang niet in alle gevallen contactpersonen in het LRKP staan vermeld, is dit via internet of telefonische contacten met de houders **in kaart gebracht**. Vervolgens hebben (de contactpersonen van) de houders een aankondigingsbrief op naam vanuit het ministerie van SZW gekregen om hen in te lichten over de nulmeting. Het aantal aangeschreven houders is fors minder dan het aantal 'getrokken' locaties. Daar waar meerdere locaties van een houder in de steekproef zaten, is volstaan met één brief.

Voor het veldwerk zelf is gekozen voor een persoonlijke benadering. Dit hield in dat na verzending van de aankondigingsbrief **telefonisch contact** werd opgenomen met de **aangeschreven houders**. In dit contact werd eerst getoetst of de persoon de meest geschikte gesprekspartner over het onderzoeksonderwerp – de oudercommissie – was. Vooral bij grotere houders die met meerdere locaties in de steekproef vertegenwoordigd waren, werden dikwijls meerdere andere personen binnen de organisatie naar voren geschoven. In die gevallen is veelal niet de houder zelf maar een locatie- of clustermanager geraadpleegd. In verreweg de meeste gevallen is informatie over de oudercommissie verzameld via **telefonische interviews**. Daar waar beoogde respondenten nadrukkelijk de voorkeur voor een digitale raadpleging hadden, is deze mogelijkheid geboden.

Bij een deel van de locaties hebben we de aangereikte gegevens over de (aanwezigheid van een) oudercommissie getoetst door ook leden van **oudercommissies** te consulteren. Daar waar een oudercommissie aanwezig is, hebben we de houders gevraagd of zij ons in contactgegevens van een vertegenwoordiger van deze commissie (bij voorkeur de voorzitter) konden voorzien. Afhankelijk van de gegevens die werden aangereikt, zijn de oudercommissieleden telefonisch of per mail benaderd. In deze mail is verzocht om contact met ons op te nemen voor een kort telefonisch interview of de vragenlijst online in te vullen. In voorkomende gevallen waren de houders niet bereid om NAW-gegevens van hun oudercommissieleden aan te reiken en hebben zij de mail met het verzoek tot contact doorgezet naar hun oudercommissie.

De gegevens die via beide 'sporen' – houders en oudercommissies – zijn verzameld, zijn **geanalyseerd**. De uitkosten van deze analyses zijn vervat in deze **rapportage**.

1.3 Verantwoording respons

Uit het voorgaande blijkt dat voor de nulmeting gegevens zijn verzameld op het niveau van locaties. Hiertoe is veldwerk verricht onder twee onderzoeksgroepen, namelijk houders en – bij een deel van de locaties – oudercommissieleden. In tabel 1.1 is voor beide onderzoeksgroepen de respons weergegeven. Deze respons is uitgedrukt op het niveau van locaties: een houder die voor twee locaties gegevens heeft aangereikt, is twee maal meegeteld.

Tabel 1.1 Respons nulmeting oudercommissies

Aspect	Houders	OC-leden
<i>Bruto steekproef*/aantal aangereikte namen**</i>	1.688	540
▪ Locatie opgeheven/failliet	45	N.v.t.
▪ Locatie pas in 2016 gestart	11	N.v.t.
▪ Na herhaalde pogingen niet bereikt	200	16
▪ Onjuiste gegevens	-	8
<i>Netto steekproef/aantal bereikte personen</i>	1.432	516
▪ Non-respons	53	9
▪ Geen reactie op mail	N.v.t.	89
Respons (absoluut)	1.379	418
Respons (relatief)	96%	81%

* Uit het LRKP.

** Namen van oudercommissieleden die via houders zijn aangereikt.

Uit tabel 1.1 blijkt dat er sprake is van een hoge netto-respons onder de benaderde houders. Er was namelijk sprake van een grote bereidheid tot deelname: 96% van de houders waarmee contact is geweest was bereid om gegevens voor de nulmeting aan te dragen. Dit percentage geldt voor alle typen kinderopvang samen. Tussen de vier typen deden zich geen grote verschillen in de respons voor. De netto-respons is voor elk type uitgekomen op:

- Dagopvang: 97%
- BSO: 95%
- Gastouderbureaus: 97%
- Peuterspeelzalen: 96%

In bovenstaande tabel is ook weergegeven hoeveel oudercommissieleden aangereikt zijn via de houders en hoeveel daarvan aan de nulmeting hebben deelgenomen. Aangezien we niet in alle gevallen persoonlijk contact konden opnemen (bij gebrek aan NAW-gegevens), is de respons onder deze doelgroep lager dan bij houders. Toch is de netto-respons voor deze doelgroep meer dan 80%.

In tabel 1.2 is weergegeven hoeveel waarnemingen – wederom op het niveau van locaties – benodigd waren om betrouwbare uitkomsten te verkrijgen en hoeveel waarnemingen effectief zijn gerealiseerd. Daaruit blijkt dat het streefaantal waarnemingen voor elk van de vier typen opvang is gerealiseerd.

Tabel 1.2 Streefaantal en gerealiseerde waarnemingen per type kinderopvang

Type opvang	Aantal locaties 2014*	Benodigd aantal effectieve waarnemingen**	Streefaantal waarnemingen houders	Gerealiseerde waarnemingen houders	Gerealiseerde waarnemingen OC-leden***
Dagopvang	6.419	363	375	375	161
BSO	6.331	363	375	375	109
Gastouderbureaus	703	249	275	275	94
Peuterspeelzalen	2.756	338	375	354	54

* Bron: Inspectie van het Onderwijs, Landelijk rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang 2014, augustus 2015.

** Bij 95% betrouwbaarheid en 5% foutenmarge conform www.steekproefcalculator.com.

*** Vanwege de getrapte aanpak bij de raadpleging van oudercommissieleden golden de streefaantallen waarnemingen niet voor deze onderzoeksgroep (maar uitsluitend voor houders).

1.4 Kenmerken locaties

In deze paragraaf presenteren we enkele kenmerken van de locaties die in de nulmeting geconsulteerd zijn. Bij de presentatie van de uitkomsten in het volgende hoofdstuk zullen we nagaan in hoeverre de aanwezigheid van een oudercommissie samenhangt met deze kenmerken. Achtereenvolgens gaan we in op oprichtingsjaar van de locatie, de omvang van de locatie, het lidmaatschap van een brancheorganisatie en type vestigingsplaats.

Het eerste kenmerk dat we presenteren betreft het oprichtingsjaar van de geraadpleegde locaties. Hierbij is de volgende driedeling gehanteerd, namelijk voor 2005 (dus de inwerkingtreding van de Wet Kinderopvang), tussen 2005 en 2010 en vanaf 2010. De spreiding van locaties over deze drie categorieën is in tabel 1.3 weergegeven.

Tabel 1.3 Oprichtingsjaar van geraadpleegde locaties, totaal en naar type kinderopvang

Aspect	KDV	BSO	GOB	PSZ
Voor 2005	38%	23%	10%	57%
Tussen 2005 en 2009	17%	25%	46%	14%
Vanaf 2010	45%	52%	44%	23%
Onbekend	-	-	-	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Mogelijk dat ook de **omvang van de locatie** een rol speelt bij de aanwezigheid van een oudercommissie. Daar waar meer kinderen worden opgevangen kunnen namelijk meer ouders geworven worden om zitting te nemen in de oudercommissie. In tabel 1.4 is de spreiding over verschillende grootteklassen weergegeven. Bij de gastouderbureaus is het aantal gastouders als eenheid voor de indeling in grootteklassen genomen.

Tabel 1.4 Omvang van de geraadpleegde locaties, totaal en naar type kinderopvang

Aspect	KDV	BSO	GOB	PSZ
Klein	23%	25%	31%	25%
Middelgroot	27%	29%	29%	47%
Groot	43%	42%	40%	20%
Onbekend	7%	5%	-	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Legenda:

Klein = tot en met 24 kinderen/gastouders

Middelgroot = 25-49 kinderen/gastouders

Groot = 50 kinderen/gastouders of meer

Van de geraadpleegde locaties zijn we nagegaan in hoeverre hun organisatie aangesloten is bij één van de **brancheorganisaties** in de kinderopvang of het peuterspeelzaalwerk. Mogelijk is deelname aan een brancheorganisatie relevant voor de aanwezigheid van oudercommissies, omdat georganiseerde organisaties vanuit hun brancheorganisaties 'gevoed' over de verplichting en de meerwaarde van een oudercommissie. De uitkomst hiervan is weergegeven in tabel 1.5.

Tabel 1.5 Mate waarin geraadpleegde locaties zijn aangesloten bij een brancheorganisatie, totaal en naar type kinderopvang

Aspect	KDV	BSO	GOB	PSZ
Aangesloten bij een brancheorganisatie*	77%	72%	56%	83%
▪ Brancheorganisatie Kinderopvang	82%	80%	80%	50%
▪ Sociaal Werk Nederland**	17%	19%	9%	60%
▪ Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang	9%	10%	1%	9%
▪ Andere brancheorganisatie	1%	2%	20%	2%
Niet aangesloten bij een brancheorganisatie	23%	28%	44%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%

* Daar waar sprake is van aansluiting bij een brancheorganisatie kan het om meerdere brancheorganisaties gaan (zeker als de locatie onderdeel vormt van een grotere kinderopvangorganisatie)

* Tot voor kort MOgroep geheten

Een meerderheid van de geraadpleegde locaties blijkt aangesloten te zijn bij een brancheorganisatie. Op dit punt zien we verschillen naar type kinderopvang. Gastouderbureaus zijn aanzienlijk minder vaak aangesloten bij een brancheorganisatie dan de ander vormen van kinderopvang.

Vooraf was de aanname dat de aanwezigheid van een oudercommissie mogelijk samen hangt met de **vestigingsplaats** van de locatie. Zo werd verwacht dat het in achterstandswijken mogelijk lastiger kan zijn om ouders te interesseren om zitting te nemen in een oudercommissie. Als 'spiegel' zou het mogelijk in dorpen op het platteland vanwege de grotere onderlinge betrokkenheid eenvoudiger kunnen zijn om een oudercommissie in te stellen. Vandaar dat we voor elk van de geraadpleegde locaties hebben vastgesteld in welke type plaats deze gevestigd is. In tabel 1.6 is dit weergegeven.

Tabel 1.6 Type vestigingsplaats van geraadpleegde locaties, totaal en naar type kinderopvang

Aspect	KDV	BSO	GOB	PSZ
Achterstandswijk	9%	6%	0%	21%
Dorp/platteland	37%	32%	28%	32%
Overig	54%	62%	72%	47%
Totaal	100%	100%	100%	100%

In het volgende hoofdstuk gaan we na of zich bij de aanwezigheid van een oudercommissie verschillen naar type vestigingsplaats voordoen.

1.5 Leeswijzer

Bij de presentatie van de uitkomsten in de volgende hoofdstukken merken we het volgende op. De uitkomsten van de nulmeting zijn voornamelijk gebaseerd op de gegevens die via de houders zijn verkregen. Tenzij anders vermeld, hebben de uitkomsten dan ook betrekking op de door de houders aangereikte gegevens. Daar waar uitkomsten van de raadpleging van oudercommissieleden zijn toegevoegd, is die als toets op die van houders bedoeld. Bij de uitkomsten hebben we niet alleen de totaalscores (voor alle locaties vermeld) maar ook onderscheid gemaakt naar de vier onderscheiden typen kinderopvang.

Doordat op het meetmoment de wettelijke verplichtingen rondom oudercommissies voor peuterspeelzalen anders waren dan voor de andere drie vormen van kinderopvang (zie paragraaf 1.1), is hiermee rekening gehouden bij het opstellen van de vragenlijst voor dit type opvang. Sommige vragen voor peuterspeelzalen zijn dan ook iets anders geformuleerd. Bij de presentatie van de uitkomsten in de navolgende hoofdstukken, maken we dan ook onderscheid tussen de dagopvang, BSO en gastouderbureaus enerzijds (hoofdstuk 2) en peuterspeelzalen anderzijds (hoofdstuk 3).

Daar waar bij de presentatie van de uitkomsten gesproken wordt over 'het meetmoment' wordt de situatie op 31 december 2015 bedoeld (en niet ten tijde van de uitvoering van de nulmeting).

De percentages hoeven niet altijd (exact) op te tellen tot 100%. Zo konden respondenten bij bepaalde vragen meerdere antwoorden geven. Bovendien kan sprake zijn van afrondingsverschillen.

2. OUDERCOMMISSIES IN DAGOPVANG, BSO EN GASTOUDERBUREAUS

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de stand van zaken rondom oudercommissies in de dagopvang, BSO en gastouderopvang centraal. Zoals hiervoor aangegeven, is in de nulmeting de situatie ultimo 2015 in kaart gebracht.

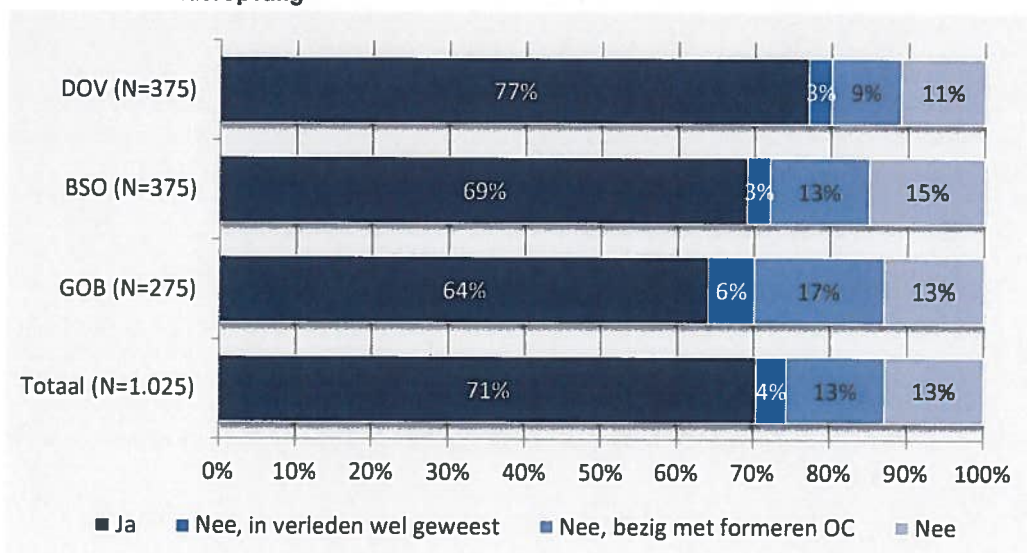
In paragraaf 2.2 geven we eerst voor de bovenstaande drie typen opvang de aanwezigheid van een oudercommissie weer. Daar waar dit het geval is, beschrijven we in paragraaf 2.3 een aantal kenmerken van deze oudercommissies. In paragraaf 2.4 geven we inzicht in de inspanningen die gepleegd zijn om een oudercommissie in te stellen. Ten slotte beschrijven we in paragraaf 2.5 de redenen voor de aanwezigheid respectievelijk afwezigheid van een oudercommissie.

2.2 Aanwezigheid oudercommissie

Al of niet een oudercommissie

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Kinderopvang in 2005 geldt de verplichting dat locaties in de dagopvang en BSO over een oudercommissie moeten beschikken. Deze verplichting geldt ook voor gastouderbureaus. De kernvraag van de nulmeting was dan ook in welke mate locaties voldoen aan deze verplichting. In figuur 2.1 is voor de drie typen kinderopvang die in dit hoofdstuk centraal staan weergegeven in hoeverre de geraadpleegde locaties over een oudercommissie beschikken.

Figuur 2.1 Aanwezigheid oudercommissie op locatieniveau, totaal en naar type kinderopvang

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat ruim zeven op de tien locaties over een (eigen) oudercommissie beschikken. Wat dit aangaat treffen we wel enige verschillen tussen de drie vormen aan. Bij de dagopvang is het aandeel locaties met een oudercommissie het

grootst (77%), bij de gastouderbureaus ligt dit aandeel op 64%. De BSO-locaties nemen op dit punt een middenpositie in.

Als 'spiegelbeeld' is er bij bijna drie op de tien locaties geen sprake van een oudercommissie. Uit figuur 2.1 blijkt dat 4% van de locaties in het verleden wel een oudercommissie heeft gehad, maar dat deze niet meer aanwezig is. Bij nog eens 13% van locaties is de houder naar eigen zeggen wel bezig om een oudercommissie te formeren, maar is deze dus feitelijk nog niet ingesteld. In de overige 13% van de gevallen is van een oudercommissie geen sprake (geweest) en is men op het meetmoment – ultimo 2015 – ook niet bezig om er een te vormen.

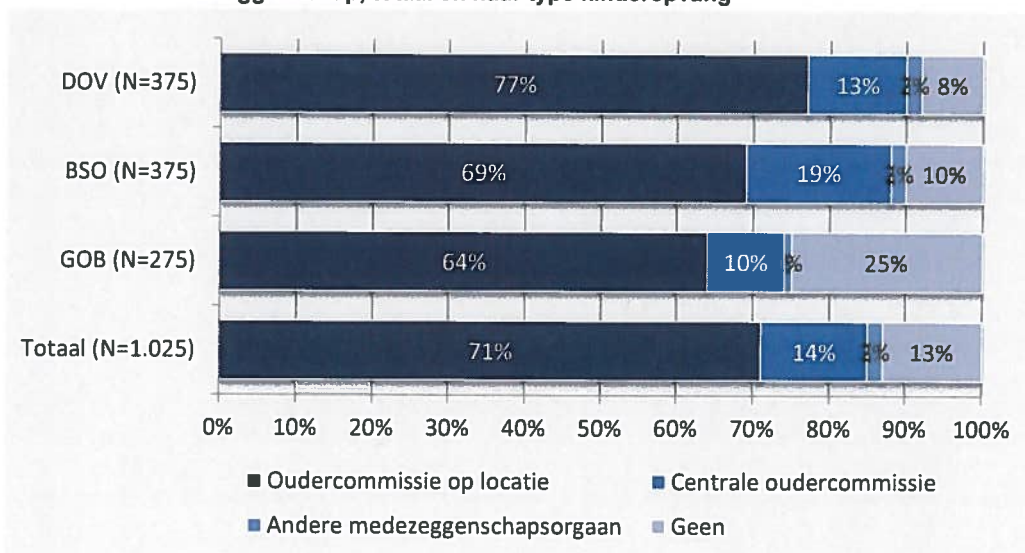
Ander medezeggenschapsorgaan

Daar waar geen oudercommissie op de betreffende locatie aanwezig was, zijn we nagegaan of de medezeggenschap van ouders wellicht via een **ander orgaan** geregeld is. Hierbij is onderscheid gemaakt naar twee situaties, namelijk:

- er is sprake van een centrale oudercommissie, dus een overkoepelende oudercommissie voor meerdere locaties van de houder (in plaats van een oudercommissie op het niveau van de individuele locatie);
- er is sprake van een vorm van gezamenlijke medezeggenschap met het basis-onderwijs (zoals een ouderraad, IKC-raad⁴ of anderszins).

In figuur 2.2 is – in aanvulling op de oudercommissies op locatieniveau – weergegeven in hoeverre er sprake is van bovenstaande andere vormen van medezeggenschap van ouders.

Figuur 2.2 Aanwezigheid oudercommissie op locatieniveau en andere vormen van medezeggenschap, totaal en naar type kinderopvang

Uit figuur 2.2 blijkt dat 14% de geraadpleegde locaties geen oudercommissie op locatieniveau heeft, maar wel een **centrale oudercommissie**. Deze situatie treffen we vooral bij BSO-locaties aan.

⁴ IKC staat voor Integraal Kind Centrum.

Combinaties met medezeggenschap van het basisonderwijs werd op het meetmoment maar in heel beperkte mate aangetroffen, namelijk slechts in 2% van de gevallen.

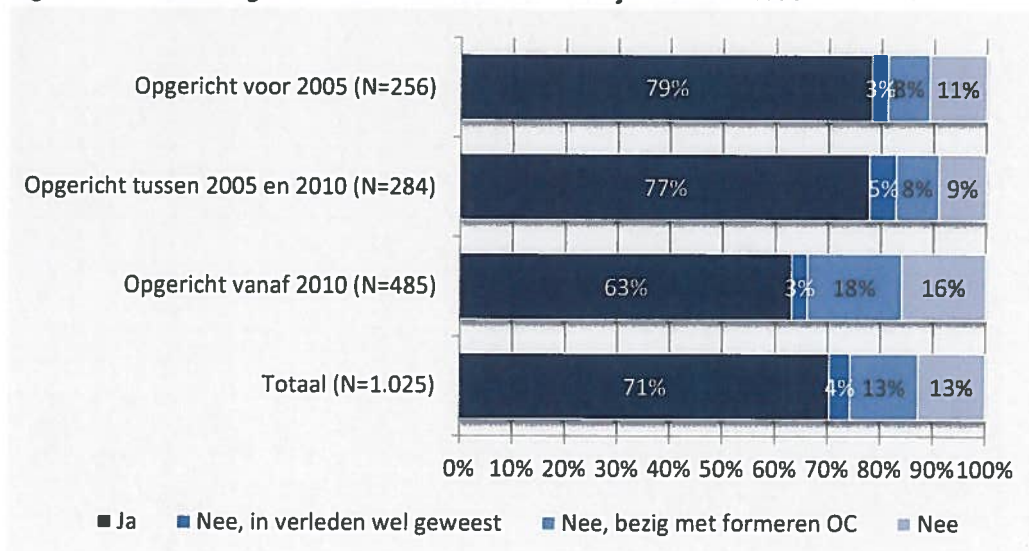
Het bovenstaande betekent dat per saldo 85% de geraadpleegde locaties over één van de typen medezeggenschapsorganen – oudercommissie op locatie, centrale oudercommissie of medezeggenschapsorgaan van het basisonderwijs – beschikt. In de resterende 15% van de locaties ontbreekt een formeel orgaan voor medezeggenschap van ouders. Voor de dagopvang en de BSO geldt dat negen op de tien een dergelijk orgaan heeft, bij de gastouderopvang is dit aandeel beduidend lager (namelijk 75%).

Aanwezigheid oudercommissie naar kenmerken

We zijn nagegaan of de aanwezigheid van een oudercommissie discrimineert naar een aantal kenmerken van de locaties waarvan in de nulmeting gegevens zijn verzameld. Het gaat hierbij dan om de kenmerken zoals die hiervoor in paragraaf 1.4 al aan de orde zijn gekomen.

In de eerste plaats is nagegaan of zich verschillen voordoen naar de periode waarin de vestigingen opgericht zijn. Daartoe hebben we aan de hand van het **oprichtingsjaar** de vestigingen in drie categorieën ingedeeld, namelijk opgericht voor 2005, opgericht tussen 2005 en 2010 en opgericht vanaf 2010. Voor elk van deze drie 'leeftijdscategorieën' is in figuur 2.3 weergegeven in hoeverre er een oudercommissie aanwezig is op de betreffende locatie. In onderstaande figuur is dus voor de drie typen kinderopvang samen (en dus niet per type) weergegeven.

Figuur 2.3 Aanwezigheid oudercommissie naar 'leeftijd' van de locatie

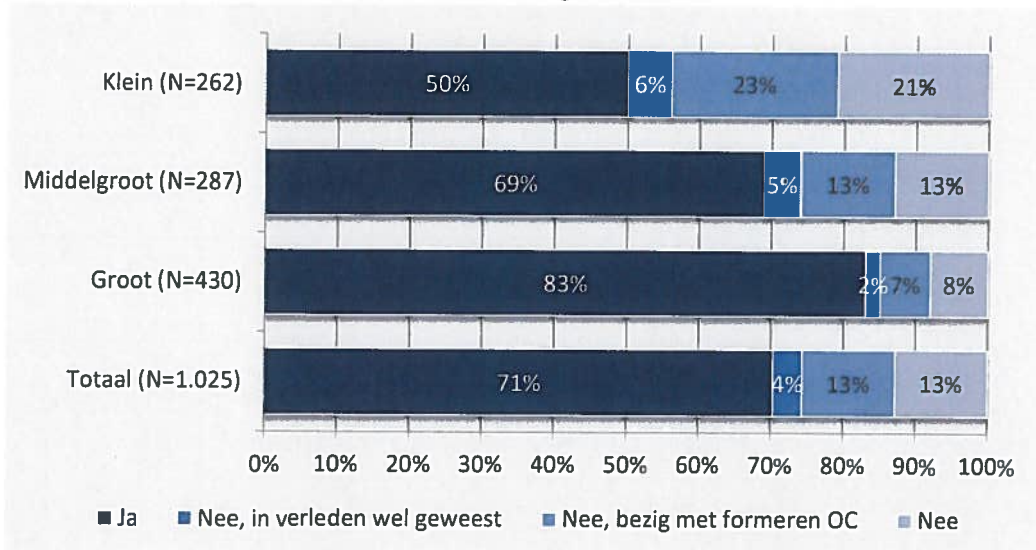

Uit bovenstaande figuur blijkt dat leeftijd van de locatie een rol speelt als verklaring voor de aanwezigheid van een oudercommissie. Het aandeel vestigingen met een oudercommissie neemt toe met de 'leeftijd' van de locatie. Vooral bij 'jongere' locaties zien we relatief veel houders die nog bezig zijn met het instellen van een oudercommissie.

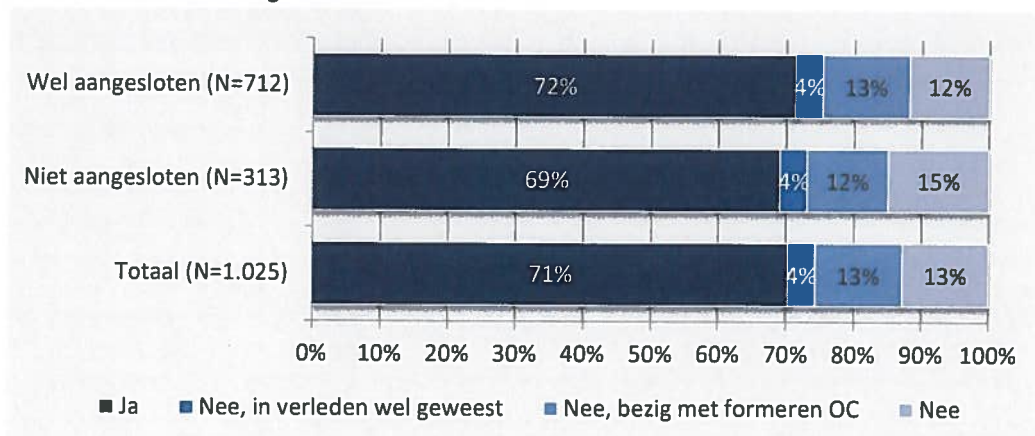
In de tweede plaats zijn we nagegaan of zich verschillen voordoen naar **grootteklasse**⁵. Uit figuur 2.4 komt naar voren dat grotere locaties vaker een oudercommissie hebben dan middelgrote en zeker kleine locaties. Een mogelijke verklaring is dat bij de laatste twee typen locaties de 'spoeling dunner is' wat betreft de ouders die geïnteresseerd kunnen worden voor een oudercommissie.

Figuur 2.4 Aanwezigheid oudercommissie naar grootteklasse

Vervolgens hebben we in de derde plaats gekeken of er verschil bestaat tussen kinderopvanglocaties die wel of juist niet zijn **aangesloten bij een brancheorganisatie**. In het inleidende hoofdstuk is weergegeven om welke mogelijke brancheorganisaties het hierbij gaat. Uit figuur 2.5 blijkt dat zich tussen georganiseerde en niet-georganiseerde (houders van) locaties geen verschillen voordoen.

Figuur 2.5 Aanwezigheid oudercommissie naar al dan niet aansluiting bij brancheorganisatie

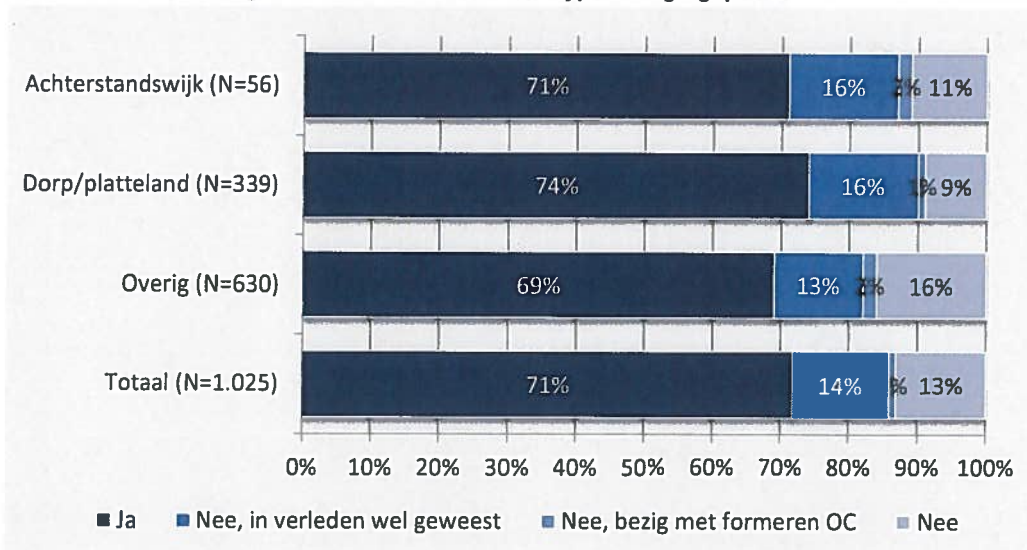

In paragraaf 1.4 is opgemerkt dat mogelijk ook het **type vestigingsplaats** een rol zou kunnen spelen bij de aanwezigheid of het ontbreken van een oudercommissie. Vandaar dat we de locaties naar drie typen vestigingsplaatsen hebben ingedeeld, namelijk

⁵ Zie voor de afbakening van de grootteklassen de legenda bij tabel 1.4 in paragraaf 1.4.

vestiging in een achterstandswijk, vestiging in een dorp/op het platteland en overige vestigingsplaatsen. In figuur 2.6 staan de uitkomsten weergegeven.

Figuur 2.6 Aanwezigheid oudercommissie naar type vestigingsplaats

In bovenstaande figuur worden de hypothesen over de invloed van de omgeving waarin de locatie gevestigd is, niet bevestigd. Het aandeel locaties met een oudercommissie varieert namelijk niet wezenlijk naar type vestigingsplaats.

2.3 Kenmerken oudercommissies

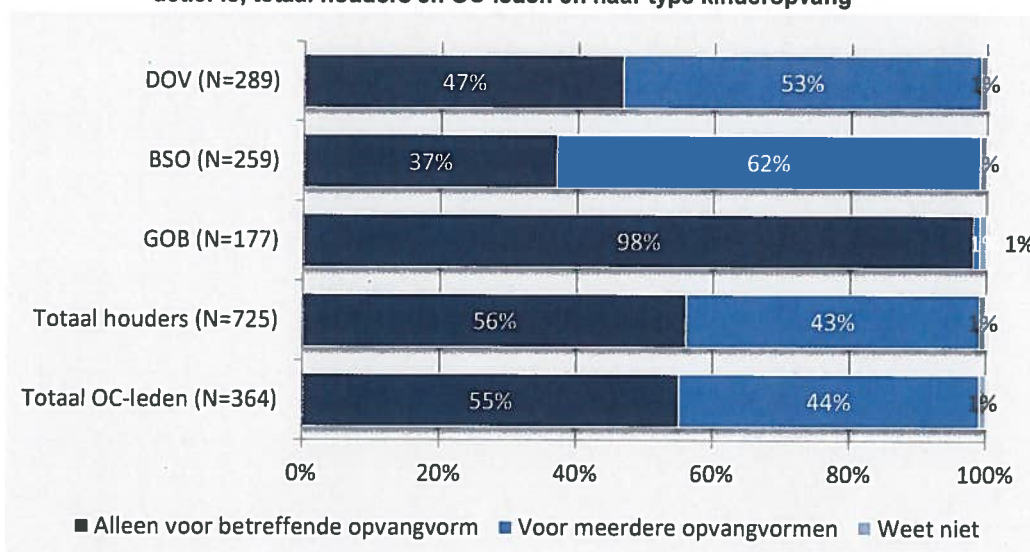
In deze paragraaf besteden we aandacht aan enkele kenmerken van de aanwezige oudercommissies in de dagopvang, BSO en gastouderopvang. Vervolgens gaan we in op de frequentie waarmee oudercommissies advies geven. Vanzelfsprekend zijn de navolgende uitkomsten uitsluitend gebaseerd op de gegevens van locaties die over een oudercommissie beschikken.

Kenmerken oudercommissie

In het onderstaande presenteren we – per type opvang – enkele kenmerken van de oudercommissie die bij de geraadpleegde locaties ingesteld zijn. Deze kenmerken zijn belicht vanuit zowel de houder als het geraadpleegde oudercommissielid.

Allereerst is gevraagd in hoeverre de oudercommissie op de betreffende fysieke locaties voor *één of meerdere opvangvormen* actief zijn. De uitkomst op deze vraag is in figuur 2.7 voor zowel houders als OC-leden weergegeven. Daaruit blijkt dat tussen beide onderzoeksgroepen geen noemenswaardige verschillen zitten. Voor iets meer dan de helft van de locaties geldt dat de oudercommissie het medezeggenschap voor één type opvang voor haar rekening neemt. In de overige gevallen bestrijken de oudercommissies meerdere opvangvormen.

Figuur 2.7 Mate waarin aanwezige oudercommissie voor één of meerdere opvangvormen actief is, totaal houders en OC-leden en naar type kinderopvang

Bezien we de uitkomsten per opvangvorm (die gebaseerd zijn op de interviews met houders), dan komen 'gecombineerde' oudercommissies vooral voor bij de BSO en de dagopvang en vrijwel niet bij gastouderbureaus. Het gaat in die gevallen veelal om de combinatie dagopvang-BSO. Soms is de oudercommissie actief voor de combinatie dagopvang-peuterspeelzaal (14 keer genoemd), BSO-peuterspeelzaal (10 keer genoemd) of dagopvang-BSO-peuterspeelzaal (56 keer genoemd).

Uit het bovenstaande blijkt dus dat voor iets meer dan de helft van de locaties geldt dat de aanwezige oudercommissie voor meerdere opvangvormen als medezeggenschapsorgaan optreedt. In die gevallen hebben we – aan houders en oudercommissieleden – de vervolgvraag gesteld of dit ook terugkomt in de samenstelling van de oudercommissie. Met andere woorden of deze verschillende opvangvormen ook vertegenwoordigd zijn in de oudercommissie. Volgens 86% van de geraadpleegde houders (met een dergelijke oudercommissie) was hiervan sprake, terwijl in 10% van de gevallen niet het geval was (de overige 4% van deze houders kon de vragen niet beantwoorden). De geraadpleegde oudercommissieleden geven op dit punt een iets afwijkend beeld. Van hen gaf 79% aan dat verschillende vormen van opvang op de betreffende locatie in de oudercommissie vertegenwoordigd zijn, 15% gaf aan dat hiervan geen sprake was en de resterende 6% van de oudercommissieleden heeft de vraag niet beantwoord.

Een volgend kenmerk waarover gegevens zijn verzameld is het **aantal leden** waaruit de oudercommissie eind 2015 bestond. In tabel 2.1 is voor elk van de opvangvormen en het totaal weergegeven hoe de geraadpleegde locaties kunnen worden verdeeld over het aantal oudercommissieleden en wat het gemiddelde aantal op het meetmoment was.

Tabel 2.1 (Gemiddelde) omvang van de oudercommissie, totaal houders en OC-leden en naar type opvang

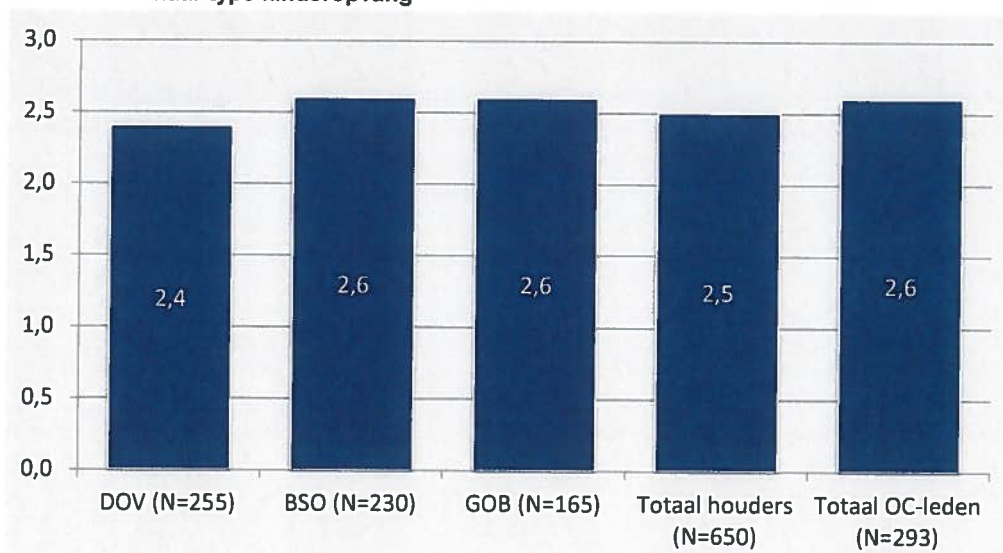
Type opvang	1	2	3	4	5	6>	Onbekend	Gemiddeld
Dagopvang (N=289)	1%	9%	27%	20%	25%	17%	1%	4,2
BSO (N=259)	4%	11%	30%	14%	19%	19%	2%	4,1
Gastouderbureaus (N=177)	1%	37%	40%	11%	10%	2%	1%	3,0
Totaal houders (N=725)	2%	17%	31%	16%	19%	14%	1%	3,9
Totaal OC-leden (N=364)	2%	10%	27%	24%	16%	17%	2%	4,2

De oudercommissie bestond op het meetmoment van de nulmeting gemiddeld uit 3,9 personen (uitgaande van wat de houders hebben aangegeven, oudercommissieleden komen op een iets hoger gemiddelde uit). Op dit punt troffen we wel enige verschillen tussen de drie opvangvormen aan. De oudercommissies in de gastouderopvang tellen gemiddeld genomen minder leden dan in de dagopvang en BSO.

Wat betreft de gemiddelde omvang van de oudercommissies troffen we – zoals ook te verwachten viel – een onderscheid naar grootteklasse van de locatie aan. Bij kleine locaties (tot 25 kinderen of gastouders) telde de oudercommissie op het meetmoment gemiddeld 3,3 leden volgens houders. Voor grote locaties was dit gemiddelde 4,2. De middelgrote locaties namen – met een gemiddeld van 3,7 – een tussenpositie in⁶.

In de derde plaats is gevraagd wat – bij benadering – de **gemiddelde zittingsduur** van de oudercommissieleden was op de locatie die in de nulmeting zijn meegenomen. Dit is aan zowel houders als oudercommissieleden gevraagd. De gemiddelden zijn in figuur 2.8 weergegeven. We merken op dat 75 (van de 725) respondenten deze vraag niet konden beantwoorden.

Figuur 2.8 Gemiddelde zittingsduur oudercommissieleden, totaal houders en OC-leden en naar type kinderopvang

⁶ Bij deze berekening zijn de drie opvangvormen samengevoegd.

Ultimo 2015 bleek de gemiddelde zittingsduur van de leden van de oudercommissie volgens de geraadpleegde houders gemiddeld genomen uit te komen op 2,5 jaar. De geraadpleegde oudercommissieleden kwamen uit op een vergelijkbaar gemiddelde. Op dit punt troffen we geen grote verschillen tussen de drie opvangvormen aan.

Frequentie advies

De nulmeting had nadrukkelijk niet als doel om het functioneren van de oudercommissies onder de loep te nemen. Vandaar dat over het feitelijk functioneren ook geen gegevens zijn opgevraagd bij houders en oudercommissieleden. Om in de toekomst enig inzicht te krijgen in mogelijke effecten van de wet op het 'optreden' van oudercommissies is nagegaan met welke **frequentie** de oudercommissies in 2015 **advies** gegeven hebben aan de houder. De belangrijkste verantwoordelijkheid van de oudercommissie is namelijk om de kwaliteit van de opvang te bewaken en te bevorderen door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan de houder⁷.

Eerst stellen we vast bij welk deel van de geraadpleegde locaties de oudercommissie in 2015 wel of geen (**gevraagd of ongevraagd**) **advies** heeft gegeven. De verdeling ziet er bij elk van de onderscheiden opvangvormen er als volgt uit:

- dagopvang: 82% wel advies, 8% geen advies en 10% niet beantwoord;
- BSO: 86% wel advies, 5% geen advies en 9% niet beantwoord;
- gastouderbureaus: 73% wel advies, 24% geen advies en 3% niet beantwoord.

Hieruit blijkt dat oudercommissies bij gastouderbureaus in 2015 minder vaak advies uitbrachten dan de medezeggenschapsorganen van de andere twee opvangvormen. Dit blijkt ook uit de gemiddelde aantallen gevraagde respectievelijk ongevraagde adviezen voor 2015 (zie onderstaande tabel). Bij de rekening van deze gemiddelden zijn overigens die gevallen die geen advies hebben uitgebracht – dus waar sprake is van '0 adviezen' – meegenomen. Respondenten die deze vraag niet konden beantwoorden, zijn bij het berekenen van deze gemiddelden buiten beschouwing gelaten.

Tabel 2.2 (Gemiddelde) frequentie adviezen oudercommissie, totaal houders en OC-leden en naar type opvang

Type opvang	Gemiddeld aantal gevraagde adviezen in 2015	Gemiddeld aantal ongevraagde adviezen in 2015
Dagopvang	3,0 (N=257)	1,4 (N=222)
BSO	3,1 (N=234)	1,4 (N=207)
Gastouderbureaus	1,7 (N=171)	0,4 (N=169)
Totaal houders	2,7 (N=662)	1,2 (N=598)
Totaal OC-leden	2,8 (N=319)	2,0 (N=293)

In 2015 vroeg de houder naar eigen zeggen gemiddeld ongeveer 2,7 keer advies van de oudercommissie. De geraadpleegde oudercommissieleden bevestigen dit beeld: volgens hen lag het gemiddelde op 2,8 keer. Bij de frequentie van door de houder **gevraagde adviezen** zien we de nodige verschillen tussen de onderscheiden opvangvormen. Bij de

⁷ Over de onderwerpen waarover is geadviseerd, de inhoud van de adviezen en hoe de houder daarop gereageerd heeft, zijn geen gegevens verzameld. Dit viel buiten de scope van de nulmeting.

dagopvang en BSO wordt vaker advies gevraagd door de houder dan bij de gastouderopvang.

Bij het aantal **ongevraagde adviezen** zien we een min of meer vergelijkbaar patroon. Het gemiddeld aantal ongevraagde adviezen is echter lager dan het aantal gevraagde adviezen. Oudercommissieleden zijn op dit punt wel wat positiever dan houders: zij geven aan dat er gemiddeld 2,0 keer ongevraagd advies is gegeven, terwijl het volgens houders gemiddeld om 1,2 keer zou gaan.

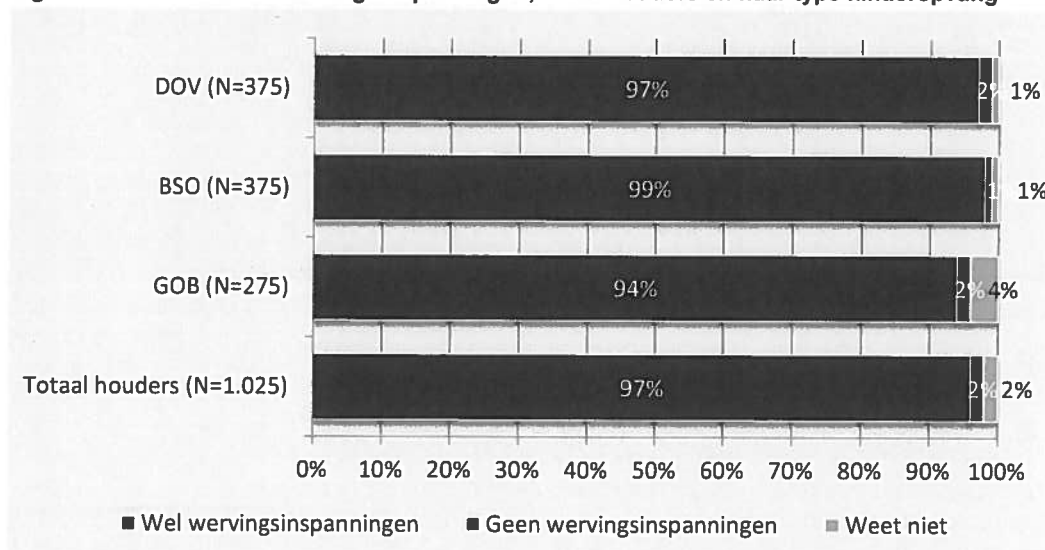
2.4 Werving leden oudercommissie

In deze paragraaf geven we inzicht in de inspanningen die de (houders van) locaties zijn gepleegd om ouders te werven voor de oudercommissie. Daarbij gaan we allereerst in op of er überhaupt wel wervingsactiviteiten zijn ontplooid of nog steeds ontplooid worden en vervolgens om welke typen activiteiten het daarbij gaat.

Wel of geen wervingsinspanningen

Hiervoor is al naar voren gekomen dat locaties in de dagopvang relatief vaker over een oudercommissie beschikken (namelijk in 77% van de gevallen, zie figuur 2.1) en dat gastouderbureaus juist iets minder vaak (64%) een oudercommissie hebben. Wellicht dat de mate waarin wervingsinspanningen zijn of worden gepleegd deze verschillen kunnen verklaren. Dit kan afgeleid worden uit figuur 2.9.

Figuur 2.9 Al dan niet wervingsinspanningen, totaal houders en naar type kinderopvang

Uit bovenstaande figuur blijkt geen relatie tussen de aanwezigheid van de oudercommissie en de mate waarin wervingsinspanningen zijn gepleegd om ouders voor een dergelijke commissie te interesseren. Tussen de verschillende opvangvormen troffen we namelijk geen noemenswaardige verschillen in het aandeel locaties dat dergelijke inspanningen heeft gepleegd.

In het verlengde van het bovenstaande is ook getoetst of de aard van de wervingsinspanningen mogelijk een rol speelt in de mate waarin een oudercommissie

aanwezig is. Daartoe zijn we voor locaties met inspanningen hebben gepleegd nagegaan of locaties met een oudercommissie andere typen wervingsactiviteiten hebben ontplooid dan locaties zonder een oudercommissie. Vanuit het oogpunt van overzichtelijkheid hebben we hierbij geen nader onderscheid naar type opvang gemaakt⁸. Bij de uitkomsten in tabel 2.3 merken we op dat percentages niet tot 100% optellen, omdat respondenten meerdere typen activiteiten kunnen ontplooiën. Verder merken we op dat het moment waarop de inspanningen zijn gedaan uiteen kan lopen. Bij locaties met een oudercommissie kan het gaan om het moment van het instellen van de oudercommissie of bij vervanging van uittredende leden. Bij locaties zonder oudercommissies kan het gaan om activiteiten die in het verleden zijn getroost bij de pogingen om er een te vormen, maar ook om activiteiten die op het meetmoment nog steeds worden ontplooid.

Tabel 2.3 Typen wervingsinspanningen volgens houders, naar al dan niet aanwezigheid van een oudercommissie

Type wervingsinspanning	Wel oudercommissie (N=718)	Geen oudercommissie (N=273)
Ouders persoonlijk benaderd	63%	64%
Oproep in (digitale) nieuwsbrief	57%	71%
Bij intake interesse peilen	46%	62%
OC-leden werven onder ouders	32%	N.v.t.
Informatie over OC op locatie verspreiden	30%	33%
Medewerkers/gastouders wijzen op OC	22%	21%
Oproep op internet	22%	26%
In informatieboekje/-brochure aandacht voor werving OC-leden	20%	24%
Brief naar ouders	19%	28%
Op bijeenkomsten aandacht voor werving	17%	17%
Interesse gepeild in enquête	3%	3%
'Beloning' voor OC-leden ingesteld	1%	1%
Anders	<1%	<1%

Wat opvalt is dat het patroon van wervingsinspanningen bij beide typen locaties – met een oudercommissie en zonder een oudercommissie – min of meer gelijk is. Bij locaties zonder oudercommissie worden sommige typen wervingsactiviteiten iets vaker ingezet dan bij locaties met een oudercommissie. Het gaat dan om oproepen in digitale nieuwsbrieven en interesse peilen bij de intake. Bij een derde van de locaties met een oudercommissie blijken de oudercommissieleden zelf actief ingezet te worden voor de werving van nieuwe leden. Dit kan vanzelfsprekend niet bij locaties zonder oudercommissies.

2.5 Redenen aanwezigheid/ontbreken oudercommissie

Om nader inzicht te krijgen in de achtergronden van het al dan niet hebben van een oudercommissie, is aan geraadpleegde houders en oudercommissieleden van locaties met een oudercommissie gevraagd hoe het komt dat er op hun locatie wel een oudercommissie aanwezig is. Al 'spiegel' hebben we aan houders van locaties zonder

⁸ Deze analyse is alleen op basis van gegevens van houders verricht. Alleen bij de onderzoeksgroep houders kan namelijk de vergelijking wel of geen oudercommissie worden gemaakt.

oudercommissie de vraag voorgelegd waardoor in hun geval een oudercommissie ontbreekt. Vanzelfsprekend kon dit laatste niet getoetst worden onder de andere onderzoeksgroep (de OC-leden). De uitkomsten op beide vragen worden in deze paragraaf gepresenteerd.

De aangevoerde verklaringen van houders en oudercommissieleden voor de aanwezigheid van de oudercommissie, staan in tabel 2.4 weergegeven. Daaruit blijkt dat houders min of meer dezelfde redenen aanvoeren dan oudercommissieleden.

Tabel 2.4 Redenen voor aanwezigheid oudercommissie, volgens houders en OC-leden

Redenen	Houders (N=725)	OC-leden (N=364)
Interesse bij ouders om zitting in OC te nemen	38%	48%
Grote betrokkenheid van ouders bij locatie	36%	30%
Houder draagt meerwaarde van OC actief uit	31%	15%
Verplicht, ouders willen helpen	24%	14%
Forse inspanningen gepleegd bij werving	21%	20%
Grote locatie met veel ouders waaruit kon worden gevist	6%	5%
Ouders zelf meerwaarde OC uit laten dragen	5%	7%
Persoonlijke benadering	3%	3%
Eerder sanctie gehad via GGD-inspectie	1%	1%
Weet niet	3%	11%

Percentages tellen niet op tot 100%, omdat respondenten meerdere redenen konden aanvoeren

Redenen die door beide typen respondenten vooral naar voren worden gebracht als mogelijke verklaringen voor de aanwezigheid van de oudercommissie, hebben betrekking op de interesse van ouders om zitting te nemen in de oudercommissie, de grote betrokkenheid van ouders bij de locatie en het feit dat ouders de houder willen helpen bij het voldoen aan de verplichting een oudercommissie te hebben. Ook noemen relatief veel houders dat zij de meerwaarde van de oudercommissies actief uitdragen en forse inspanningen plegen bij de werving van ouders.

Op de vraag aan houders van locaties zonder oudercommissie op locatieniveau waarom deze commissie ontbreekt, hebben de respondenten als volgt geantwoord (zie tabel 2.5). Hierbij hebben we in tegenstelling tot bovenstaande tabel wel een onderscheid naar type opvang gemaakt

Tabel 2.5 Door houders aangevoerde redenen voor afwezigheid oudercommissie, naar type opvang

Redenen	DOV (N=86)	BSO (N=116)	GOB (N=98)
Geen interesse onder ouders	56%	59%	67%
Locatie recent opgericht, nog geen gelegenheid gehad	17%	13%	18%
Kleine locatie, kleine vijver om uit te vissen	13%	16%	9%
Bewust gekozen voor OC samen met andere locaties	10%	14%	1%
Weinig betrokkenheid van ouders bij locatie	8%	19%	14%
Geen wervingsinspanningen gepleegd	2%	0%	2%
Voorheen niet-functionerende OC gehad, mee gestopt	2%	3%	4%
Locatie gaat stoppen	2%	1%	3%
Geen sanctie van GGD bij ontbreken oudercommissie	0%	1%	0%
Anders	2%	0%	0%
Ik zie meerwaarde van oudercommissie niet in	0%	0%	1%
Oudercommissie past niet bij gastouderopvang*	-	-	20%
Weet niet	7%	5%	1%

* Alleen getoetst bij houders van gastouderbureaus (N=98)

Percentages tellen niet op tot 100%, omdat respondenten meerdere redenen konden aanvoeren

Verreweg de meest genoemde reden voor het ontbreken van een oudercommissie is volgens houders het gebrek aan interesse bij ouders om plaats te nemen in de oudercommissie. Houders geven aan dat het lastig is om ouders te vinden die tijd willen steken in deelname aan de oudercommissie. Voor de BSO geven houders aan dat de betrokkenheid vaak groter is bij de school dan bij de BSO waar kinderen een relatief korte tijd door brengen in de week.

Volgens een vijfde van de geraadpleegde gastouderbureaus (zonder) oudercommissie, past de oudercommissie om verschillende redenen niet bij dit type opvang. Dit omdat ouders elkaar – anders dan bij de dagopvang en BSO – weinig fysiek tegenkomen. Ook speelt afstand soms een rol. Ouders kunnen bij gastouderopvang ver van elkaar wonen.

3. OUDERCOMMISSIES BIJ PEUTERSPEELZALEN

3.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk hebben we inzicht gegeven in de (achtergronden van) aanwezigheid of ontbreken van een oudercommissie bij locaties in de dagopvang, BSO en gastouderopvang. In dit hoofdstuk verleggen we de aandacht naar de peuterspeelzalen. Zoals hiervoor aangegeven, gold bij peuterspeelzalen op het meetmoment van de nulmeting andere verplichtingen rondom het instellen van een oudercommissie dan voor de opvangvormen die in het voorgaande hoofdstuk centraal staan.

De opbouw van dit hoofdstuk is min of meer vergelijkbaar als in het vorige hoofdstuk. Alleen ontbreekt in dit hoofdstuk een paragraaf over redenen voor de aanwezigheid of afwezigheid van een oudercommissie. De vragen hierover zijn bij peuterspeelzalen achterwege gelaten omdat de oudercommissie voor een deel van hen niet verplicht is.

3.2 Aanwezigheid oudercommissie

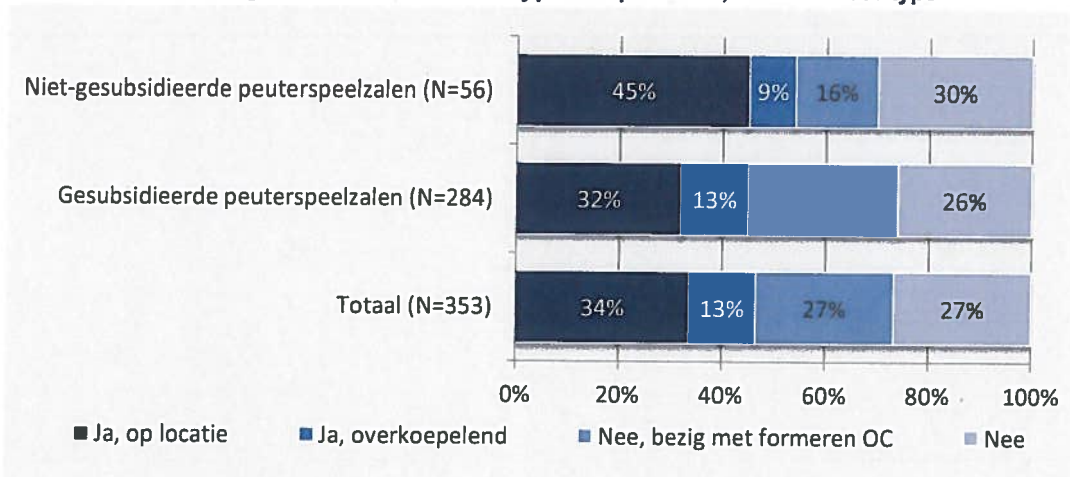
Al of niet een oudercommissie

Net als hiervoor bij de dagopvang, BSO en gastouderbureaus is ook bij de peuterspeelzalen vastgesteld in hoeverre er eind december 2015 een oudercommissie aanwezig was. De centrale vraag is net als bij de dagopvang, BSO en gastouderopvang of er een oudercommissie aanwezig is. In figuur 3.1 is dit voor beide typen peuterspeelzalen – gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen – weergegeven.

Daarbij maken we twee kanttekeningen. Niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen waren verplicht om ouders in de gelegenheid te stellen om een oudercommissie te vormen. Deze verplichting gold nog niet voor gesubsidieerde peuterspeelzalen die nog onder de Wmcz vielen en konden volstaan met een cliëntenraad. Niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen hoefden ook niet perse over een oudercommissie op de betreffende locatie te beschikken. Het mocht namelijk ook gaan om een overkoepelende oudercommissie voor meerdere locaties. Vandaar dat we in figuur 3.1 beide vormen van oudercommissies weergeven⁹.

⁹ In incidentele gevallen kan het voorkomen dat beide typen oudercommissies voorkomen. In die gevallen is de oudercommissie op locatie leidend voor de toedeling. Deze peuterspeelzalen zijn dus ingedeeld bij de antwoordcategorie 'ja, op locatie'.

Figuur 3.1 Aanwezigheid oudercommissie bij peuterspeelzalen, totaal en naar type

In lijn met de verwachtingen komt uit de nulmeting naar voren dat niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen ultimo 2015 vaker dan gesubsidieerde peuterspeelzalen over een oudercommissie op locatieniveau beschikken (namelijk 45% versus 32%). Aangezien gesubsidieerde peuterspeelzalen een ruime meerderheid vormen komt het gemiddeld voor alle peuterspeelzalen dicht in de buurt van dit type, namelijk 34%. Dit is beduidend lager dan bij de andere drie opvangvormen in de nulmeting (zie hiervoor).

Nog eens 13% heeft een oudercommissie op het niveau van de koepel. Op dit punt zien we geen verschillen tussen beide typen peuterspeelzalen. Ongeveer een kwart van de peuterspeelzalen in de nulmeting was op het meetmoment bezig met het instellen van een oudercommissie. Dit komt bij gesubsidieerde peuterspeelzalen vaker voor dan niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen.

Ander medezeggenschapsorgaan

Bij peuterspeelzalen die niet over een oudercommissie op de betreffende locatie of voor de koepel beschikken (N=94), zijn we nagegaan of de medezeggenschap van ouders wellicht via een *ander orgaan* geregeld is. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een cliëntenraad, een ouderraad (al dan niet samen met een basisschool) of een IKC-raad. Dit bleek bij 49% van de geraadpleegde peuterspeelzalen zonder oudercommissie het geval. Bij niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen kwam dit minder vaak voor dan bij gesubsidieerde peuterspeelzalen (namelijk 18% versus 56%).

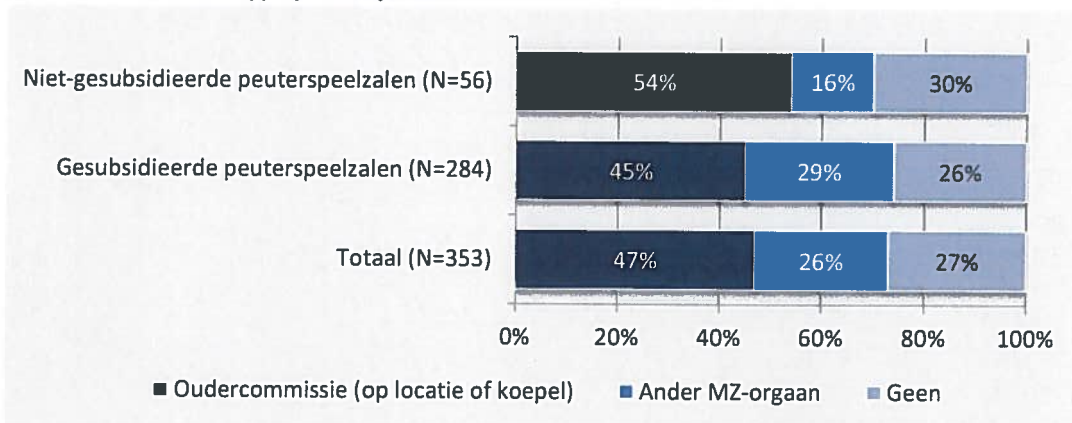
De andere vormen van medezeggenschap troffen we in de volgende mate aan bij de geraadpleegde peuterspeelzalen zonder oudercommissie (N=45), namelijk:

- cliëntenraad: 24%;
- 'eigen' ouderraad (dus niet samen met basisschool maar op de eigen locatie): 24%;
- ouderraad samen met basisschool: 24%;
- ouderwerkgroep(en): 13%;
- ouders in bestuur: 9%;
- IKC-raad: 4%.

Aanwezigheid oudercommissie of ander vorm van medezeggenschap

Combineren we beide bovenstaande uitkomsten – dus de aanwezigheid van een oudercommissie of andere vorm van medezeggenschap – dan ziet de situatie voor peuterspeelzalen er ultimo 2015 per saldo als volgt uit (zie figuur 3.2). Ruim zeven op de tien peuterspeelzalen heeft een of andere vorm van medezeggenschapsorgaan. Het verschil tussen beide typen valt in deze tabel dan weg: niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen beschikken vaker over een oudercommissie, gesubsidieerde peuterspeelzalen vaker over een andere vorm van medezeggenschap van ouders.

Figuur 3.2 Aanwezigheid oudercommissie en andere vorm van medezeggenschap, totaal en naar type peuterspeelzaal

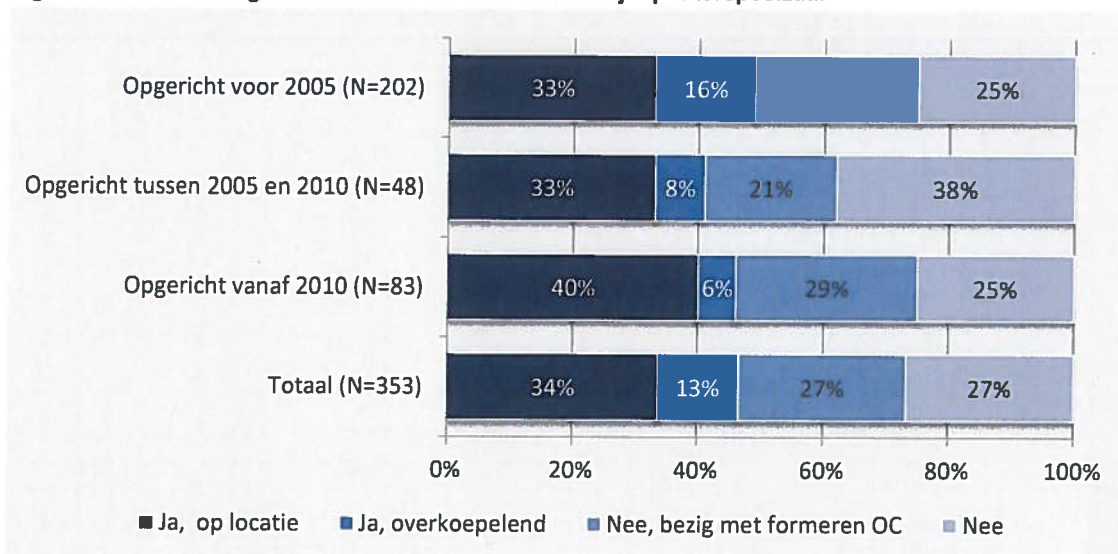

Aanwezigheid oudercommissie naar kenmerken

Op een vergelijkbare wijze als hiervoor bij de andere opvangvormen, zijn we ook voor peuterspeelzalen nagegaan of de aanwezigheid van een oudercommissie samenhangt met een aantal kenmerken van de locaties waarvan in de nulmeting gegevens zijn verzameld.

Allereerst is een relatie gelegd met het oprichtingsjaar van de peuterspeelzalen. Daarbij hebben we dezelfde indeling in 'leeftijdscategorieën' gehanteerd dan in hoofdstuk 2. Voor elk van deze drie 'leeftijdscategorieën' is in figuur 3.3 weergegeven in hoeverre er een oudercommissie op locatie of een overkoepelende oudercommissie aanwezig is.

Figuur 3.3 Aanwezigheid oudercommissie naar 'leeftijd' peuterspeelzaal

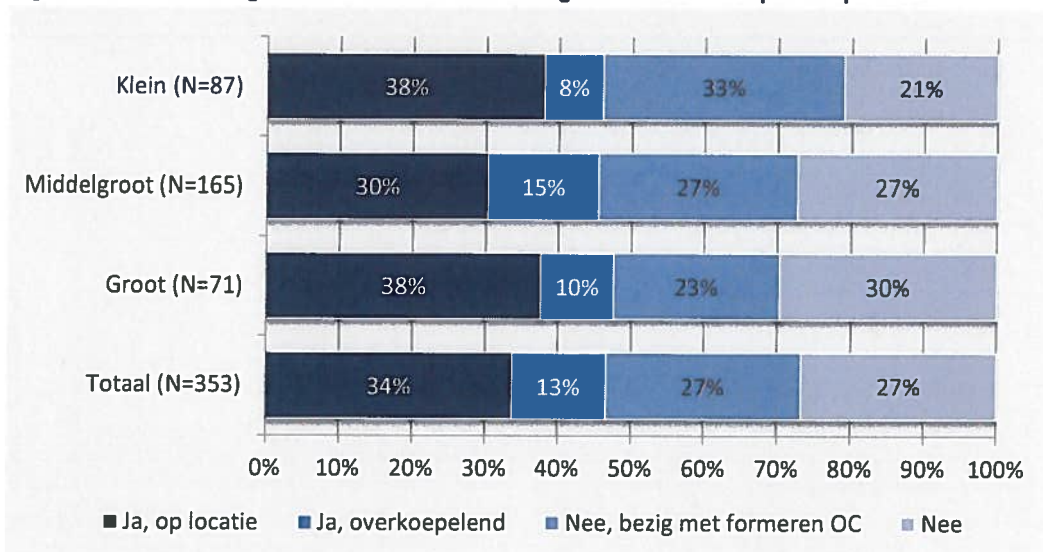
We zien in bovenstaande figuur niet echt een relatie met het oprichtingsjaar. Weliswaar hebben meer recent opgerichte peuterspeelzalen vaker een oudercommissie op locatie, 'oudere' peuterspeelzalen compenseren dit met een groter aandeel overkoepelende oudercommissies.

Ook zijn we voor peuterspeelzalen nagegaan of zich verschillen voordoen naar **grootteklasse**. Daartoe hebben we bij de geraadpleegde peuterspeelzalen opgevraagd hoeveel kinderen eind 2015 per maand naar hun peuterspeelzaal gaan. Op basis hiervan is de volgende indeling naar grootteklassen gemaakt, namelijk:

- 'klein': tot 25 kinderen per maand;
- 'middelgroot': van 25 tot 50 kinderen per maand;
- 'groot': 50 kinderen of meer per maand.

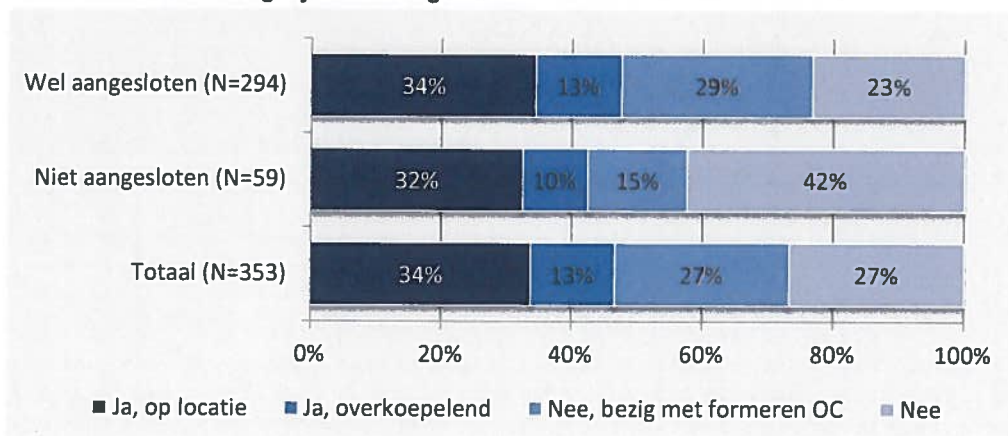
In figuur 3.4 is weergegeven in hoeverre de aanwezigheid van een oudercommissie verschilt naar deze drie grootteklassen van peuterspeelzalen. In tegenstelling tot hiervoor bij de andere opvangvormen troffen we bij de peuterspeelzalen geen relatie met de grootteklasse aan.

Figuur 3.4 Aanwezigheid oudercommissie naar grootteklasse van peuterspeelzaal

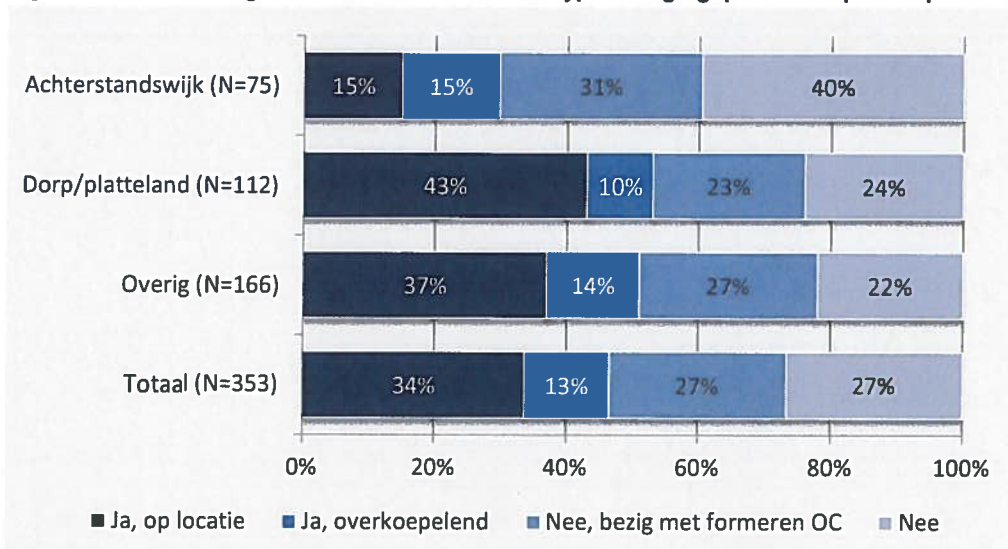
Uit paragraaf 1.4 blijkt dat ruim acht op de tien geraadpleegde peuterspeelzalen zijn aangesloten bij een **brancheorganisatie**. Nagegaan is of er verschillen bestaan tussen peuterspeelzalen die wel zijn aangesloten bij een brancheorganisatie en 'ongeorganiseerde' peuterspeelzalen. Uit figuur 3.5 blijkt dat zich tussen beide typen peuterspeelzalen geen noemenswaardige verschillen voordoen wat betreft de aanwezigheid van een oudercommissie. Wel zijn aangesloten peuterspeelzalen vaker bezig met het formuleren van een oudercommissie dan niet-aangesloten peuterspeelzalen.

Figuur 3.5 Aanwezigheid oudercommissie bij peuterspeelzalen naar al dan niet aansluiting bij brancheorganisatie

Ten slotte is als laatste kenmerk wederom gekeken naar de relatie tussen de aanwezigheid van een oudercommissie en het **type vestigingsplaats** van de locatie. Voor de onderbouwing van de indeling die daarbij gehanteerd is, verwijzen we naar de toelichting op tabel 1.6.

Figuur 3.6 Aanwezigheid oudercommissie naar type vestigingsplaats van peuterspeelzaal

In tegenstelling tot hiervoor bij de andere opvangvormen troffen we bij peuterspeelzalen wel een relatie aan tussen beide aspecten. Uit bovenstaande figuur blijkt dat er bij locaties die in een dorp of op het platteland gevestigd zijn relatief vaak een oudercommissie aanwezig is, terwijl dit in achterstandswijken juist relatief weinig het geval is (43% versus 15% voor oudercommissies op locatie).

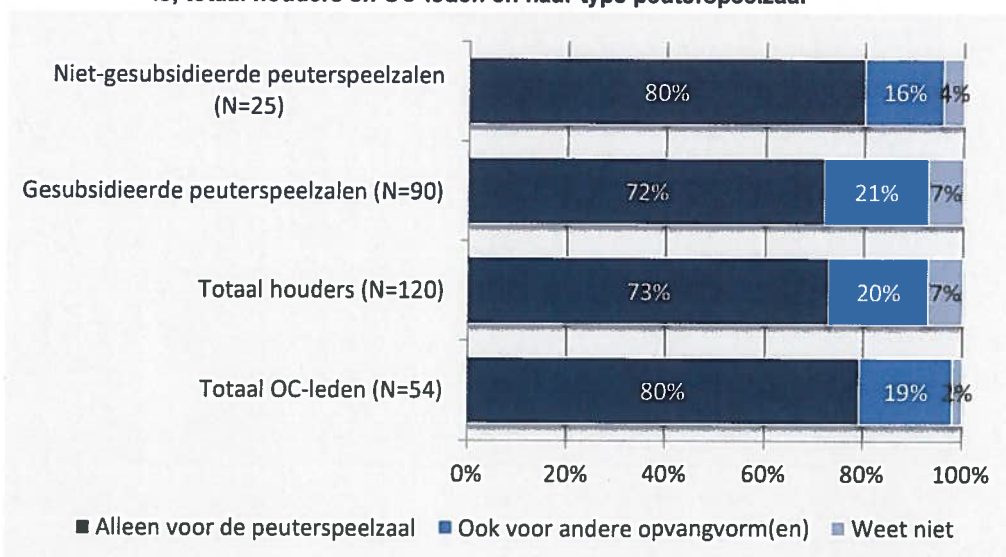
3.3 Kenmerken oudercommissie

In deze paragraaf besteden we aandacht aan achtereenvolgens enkele kenmerken van de aanwezige oudercommissies bij peuterspeelzalen en de frequentie waarmee dit orgaan advies geeft aan de houders. De uitkomsten in deze paragraaf zijn uitsluitend gebaseerd op de peuterspeelzalen met een oudercommissie. Net als in het voorgaande hoofdstuk 'spiegelen' we de antwoorden van de houders aan die van de geraadpleegde oudercommissieleden van peuterspeelzalen.

Kenmerken oudercommissie

Allereerst is gevraagd in hoeverre de oudercommissie alleen voor de betreffende peuterspeelzaal 'optreedt' of eventueel ook voor een andere opvangvorm (of -vormen) op de betreffende fysieke locatie. Uit figuur 3.7 blijkt dat – daar waar bij peuterspeelzalen een oudercommissie actief is – deze vaak alleen voor de 'eigen' peuterspeelzaal actief is. Dit geldt voor beide typen peuterspeelzalen die in onderstaande figuur zijn onderscheiden. De geraadpleegde houders schetsen op dit punt een vergelijkbaar beeld als de geraadpleegde oudercommissieleden van de peuterspeelzalen

Figuur 3.7 Mate waarin aanwezige oudercommissie ook voor andere opvangvormen actief is, totaal houders en OC-leden en naar type peuterspeelzaal

Bij de peuterspeelzalen in de nulmeting blijkt het gemiddelde *aantal leden van de oudercommissie* op het meetmoment vrijwel overeen te komen als hiervoor bij de dagopvang en BSO. Het gemiddelde aantal leden was eind 2015 bij peuterspeelzalen ongeveer iets meer dan 4. Tussen houders en oudercommissieleden troffen we op dit punt geen verschillen aan.

Tabel 3.1 (Gemiddelde) omvang van de oudercommissie, totaal houders en OC-leden en naar type peuterspeelzaal

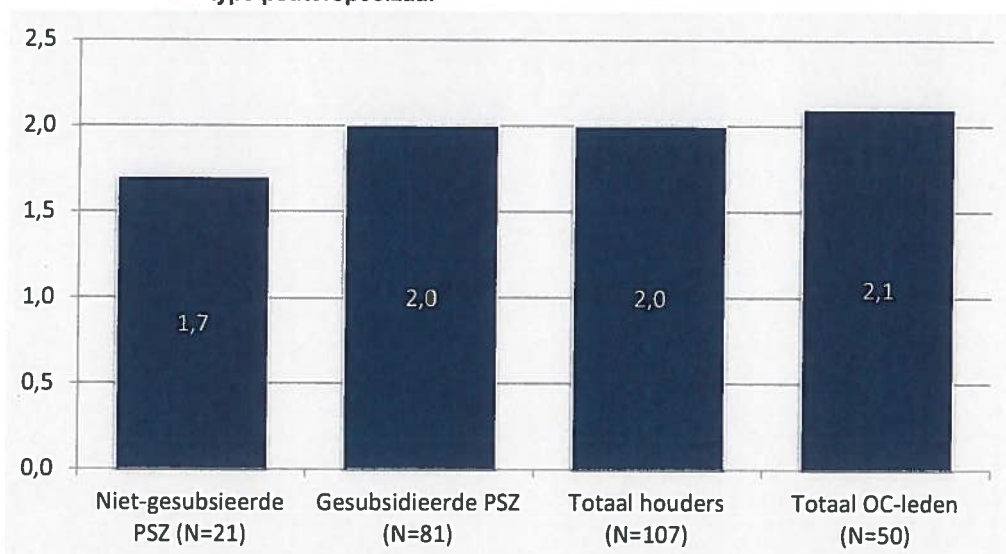
Type peuterspeelzaal	1	2	3	4	5	6>	Onbekend	Gemiddeld
Niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen (N=25)	4%	16%	32%	12%	24%	4%	8%	3,6
Gesubsidieerde peuterspeelzalen (N=90)	3%	9%	19%	20%	26%	21%	2%	4,4
Totaal houders (N=120)	3%	12%	21%	19%	24%	17%	3%	4,2
Totaal OC-leden (N=54)	0%	13%	22%	17%	26%	20%	0%	4,3

Wat het aantal leden betreft troffen we een klein verschil tussen beide typen peuterspeelzalen aan. Zo tellen de oudercommissies bij de gesubsidieerde peuterspeelzalen gemiddeld genomen meer leden dan oudercommissies van niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen.

Ook aan peuterspeelzalen met een oudercommissie is gevraagd wat – bij benadering – de *gemiddelde zittingsduur* van de leden van deze commissie was op het meetmoment. Dit is aan zowel houders als oudercommissieleden gevraagd. In figuur 3.8 zijn de gemiddelden weergegeven voor alle peuterspeelzalen met een oudercommissie en voor beide typen peuterspeelzalen afzonderlijk. Wel merken we op dat 13 respondenten de vraag niet konden beantwoorden.

Figuur 3.8 Gemiddelde zittingsduur oudercommissieleden, totaal houders en OC-leden en naar type peuterspeelzaal

Wat betreft deze gemiddelde zittingsduur blijken houders en oudercommissieleden vergelijkbare antwoorden te hebben gegeven. De gemiddelde zittingsduur ligt iets lager dan bij de andere opvangvormen (zie voorgaand hoofdstuk). Kinderen brengen normaal gesproken niet meer dan twee jaar door op de peuterspeelzaal in tegenstelling tot de andere opvangvormen waar kinderen (veel) langer gebruik van kunnen maken. Zoomen we in op beide typen peuterspeelzalen dan blijken de OC-leden voor niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen korter zitting te hebben in de oudercommissie dan die voor gesubsidieerde peuterspeelzalen.

Frequentie advies

Ook aan (houders en oudercommissieleden van) peuterspeelzalen is de vraag voorgelegd in welke mate vorig jaar sprake is geweest van gevraagd en ongevraagd advies van de oudercommissie aan de houder. Net als bij de andere opvangvormen hebben we eerst bekeken bij welk deel van de geraadpleegde locaties de oudercommissie in 2015 **wel of geen (gevraagd of ongevraagd) advies** heeft gegeven. De verdeling voor de verschillende soorten peuterspeelzalen ziet er als volgt uit:

- niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen: 80% wel advies, 20% geen advies;
- gesubsidieerde peuterspeelzalen: 61% wel advies, 27% geen advies en 12% niet beantwoord.

In tabel 3.2 is de gemiddelde frequentie weergegeven voor peuterspeelzalen in de nulmeting. Wederom maken we daarbij onderscheid naar gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen. Ook hier zijn de gemiddelden inclusief respondenten waar geen advies is uitgebracht (dus waar sprake is van '0 adviezen') meegewogen. Respondenten die deze vraag niet konden beantwoorden, zijn bij het berekenen van deze gemiddelden buiten beschouwing gelaten.

Tabel 3.2 (Gemiddelde) frequentie adviezen oudercommissie, totaal houders en OC-leden en naar type peuterspeelzaal

Type peuterspeelzaal	Gemiddeld aantal gevraagde adviezen in 2015	Gemiddeld aantal ongevraagde adviezen in 2015
Niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen	2,1 (N=25)	0,9 (N=22)
Gesubsidieerde peuterspeelzalen	2,3 (N=77)	0,9 (N=74)
Totaal houders	2,3 (N=107)	0,9 (N=101)
Totaal OC-leden	3,2 (N=47)	1,5 (N=46)

Volgens de houders van de geraadpleegde peuterspeelzalen heeft de oudercommissie in 2015 gemiddeld 2,3 keer advies uitgebracht op hun verzoek (volgens de geraadpleegde oudercommissieleden kwam dit iets vaker voor in 2015, namelijk 3,2 keer gemiddeld). Bij de frequentie van door de houder *gevraagde adviezen* ontlopen de beide typen peuterspeelzalen elkaar niet veel.

Het gemiddeld aantal *ongevraagde adviezen* ligt bij peuterspeelzalen – net als hiervoor bij de andere opvangvormen – lager dan het aantal gevraagde adviezen. Hier zien we geen verschillen tussen beide typen peuterspeelzalen. Ook bij dit type advies hebben geraadpleegde oudercommissieleden een iets hoger gemiddelde aangegeven dan de geraadpleegde houders.

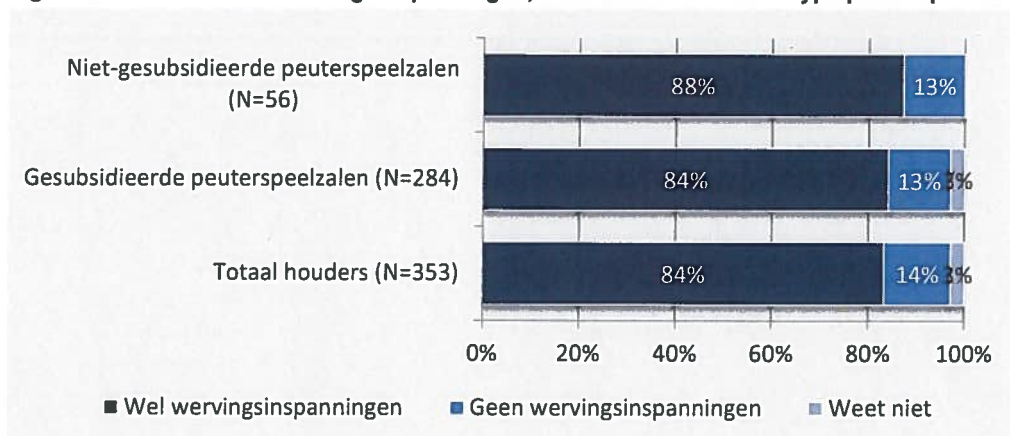
3.4 Inspanningen werven oudercommissie

Wel of geen wervingsinspanningen

Hiervoor zagen we dat oudercommissies in de zin van de Wet Kinderopvang bij niet-gesubsidieerde peuterspeelzalen vaker voorkomen dan bij gesubsidieerde peuterspeelzalen (45% versus 32%). We hebben getoetst of dit verschil ook terugkomt in de mate waarin beide typen peuterspeelzalen wervingsactiviteiten ontplooid hebben of nog ontplooiën om leden voor de oudercommissie te werven. Dit blijkt niet het geval te zijn (zie figuur 3.9). De aandelen peuterspeelzalen die dergelijke inspanningen hebben geleverd ontlopen elkaar nauwelijks¹⁰.

¹⁰ Deze figuur is uitsluitend gebaseerd op de antwoorden van houders. Een vergelijking tussen geraadpleegde houders en oudercommissieleden is hier niet opportuun, omdat oudercommissieleden bij peuterspeelzalen maar een klein segment vertegenwoordigen (namelijk alleen peuterspeelzalen met een oudercommissie).

Figuur 3.9 Al dan niet wervingsinspanningen, totaal houders en naar type peuterspeelzaal

Op een vergelijkbare manier als hiervoor bij de andere opvangvormen hebben we aan de houders van peuterspeelzalen die wervingsactiviteiten hebben ontplooid om welke typen inspanningen het hierbij gaat. In tabel 3.3 is voor zowel peuterspeelzalen met een oudercommissie als peuterspeelzalen zonder oudercommissie weergegeven om welke wervingsinspanningen het hierbij gaat.

Tabel 3.3 Typen wervingsinspanningen volgens houders, naar al dan niet aanwezigheid van een oudercommissie bij de peuterspeelzaal

Type wervingsinspanning	Wel oudercommissie (N=118)	Geen oudercommissie (N=178)
Ouders persoonlijk benaderd	67%	56%
Bij intake interesse peilen	58%	48%
OC-leden werven onder ouders	53%	N.v.t.
Oproep in (digitale) nieuwsbrief	48%	40%
Medewerkers wijzen op OC	42%	41%
Informatie over OC op locatie verspreiden	32%	36%
In informatieboekje/-brochure aandacht voor werving OC-leden	19%	31%
Oproep op internet	19%	19%
Op bijeenkomsten aandacht voor werving	14%	23%
Brief naar ouders	13%	28%
Interesse gepeild in enquête	1%	7%
'Beloning' voor OC-leden ingesteld	0%	0%

Bij peuterspeelzalen met een oudercommissie verloopt de werving in ruim de helft van de gevallen (ook) via oudercommissieleden, vanzelfsprekend kan dit niet daar waar een oudercommissie ontbreekt. Ook werden ouders hier vaker persoonlijk benaderd en bij de intake aangesproken. Locaties zonder oudercommissie proberen daarentegen vaker ouders te interesseren voor een oudercommissie via informatie op de locatie of in hun informatieboekje. Ook worden er bij peuterspeelzalen zonder oudercommissie vaker brieven naar ouders verstuurd.

4. HANDLEIDING VERVOLGMETINGEN

4.1 Inleiding

De nulmeting oudercommissies is niet een op zichzelf staande activiteit geweest. Zoals in het inleidende hoofdstuk aangegeven, is het de bedoeling om vervolgmetingen uit te voeren om de ontwikkeling van het aantal oudercommissies in de tijd te kunnen volgen. Van belang daarbij is dat deze metingen op een vergelijkbare wijze uitgevoerd worden als de nulmeting. Dit om te borgen dat de uitkomsten van de verschillende metingen tegen elkaar afgezet mogen worden.

Vanuit deze optiek is in dit laatste hoofdstuk een 'spoorboekje' opgenomen voor vervolgmetingen. Hierin zijn de aanpak en de ervaringen met de nulmeting vervlochten. Tot dit spoorboekje behoren ook de bijlagen I en II: de aankondigingsbrief zoals die vanuit het ministerie van SZW is verstuurd en de vragenlijst die voor de nulmeting is gebruikt.

4.2 Raadpleging houders

Uit het voorgaande valt op te maken dat de nulmeting is uitgevoerd onder houders en oudercommissieleden binnen vier deelsegmenten van de kinderopvang en peuterspeelzaalwerk (namelijk dagopvang, BSO, gastouderbureaus en peuterspeelzalen). In deze paragraaf staat de aanpak van en ervaringen met de raadpleging van houders centraal, terwijl in de volgende paragraaf ingezoomd wordt op de raadpleging van oudercommissieleden.

Steekproeftrekking

De nulmeting is uitgevoerd op het niveau van locaties zoals die zijn geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). Vanuit het oogpunt van maximale vergelijkbaarheid kan er voor worden gekozen om vervolgmetingen onder exact dezelfde locaties uit te voeren. In dat geval worden houders die aan de nulmeting hebben deelgenomen, wederom benaderd om de vragenlijst af te nemen. Een belangrijk voordeel van deze variant is dat uitkomsten van verschillende metingen zonder meer tegen elkaar afgezet kunnen worden, omdat telkens gegevens van dezelfde locaties worden verzameld. Bovendien hoeft niet opnieuw een steekproef te worden getrokken en geïnvesteerd te worden in het achterhalen van de meest geschikte gesprekspartners. Een voorwaarde is dan wel dat een zo 'stabiel' mogelijke groep in de tijd wordt gevolgd. Daar waar locaties vanwege bijvoorbeeld opheffing niet meer meegenomen kunnen worden, dienen min of meer vergelijkbare locaties uit het LRKP te worden geselecteerd.

Een andere variant is om op elk meetmoment telkens opnieuw gestratificeerde steekproeven te trekken op een vergelijkbare wijze als in de nulmeting. In dat geval zullen de stappen moeten worden gezet zoals hieronder weergegeven.

Allereerst zal voor elk van de onderscheiden opvangtypen nagegaan moeten worden hoeveel locaties zijn geregistreerd in het LRKP (zie voor de nulmeting de tweede kolom in tabel 4.1). Vervolgens kan aan de hand van de steekproefcalculator per segment

worden bepaald hoeveel effectieve waarnemingen er (minimaal) nodig zijn voor het verkrijgen van representatieve uitkomsten. Hierbij dient de norm aangehouden van 95% betrouwbaarheid en 5% foutenmarge worden aangehouden. Om het zekere voor het onzekere te nemen worden streefaantallen (afgerond op 25-tallen) iets boven de feitelijk benodigde aantallen aangehouden. Rekening houdend met enige non-respons wordt vervolgens voor elk van de typen opvang de bruto-steekproefomvang bepaald.

Tabel 4.1 Gestratificeerde steekproeftrekking nulmeting oudercommissies

Type opvang	Aantal locaties 2014*	Benodigd aantal effectieve waarnemingen **	Streefaantal waarnemingen	Omvang (bruto-) steekproef
Dagopvang	6.419	363	375	450
BSO	6.331	363	375	450
Gastouderbureaus	703	249	275	350
Peuterspeelzalen	2.756	338	375	450
Totaal	-	-	1.400	1.700

* Bron: Inspectie van het Onderwijs, Landelijk rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang 2014, augustus 2015.

** Bron: www.steekproefcalculator.com.

Per type opvang wordt als volgende deelstap een gestratificeerde steekproef getrokken uit het LRKP. Dit gebeurt binnen elk segment op een aselechte wijze. Bij deze steekproeftrekking dienen in het LRKP uitsluitend locaties met de huidige status 'geregistreerd' te worden meegenomen.

Benadering van 'getrokken' houders

De houders uit de steekproef kunnen niet zonder meer benaderd worden. De ervaring in de nulmeting heeft geleerd dat er enkele tussenstappen moeten worden gezet om optimale medewerking aan de meting te verkrijgen.

De eerste deelstap daarbij is dat de locaties geordend dienen te worden naar houder. Bij dergelijk omvangrijke steekproeven komt het namelijk voor dat meerdere locaties van één houder worden geselecteerd. Bovendien kan een houder met locaties uit meerdere segmenten van de kinderopvang in de steekproef vertegenwoordigd zijn. Om te voorkomen dat een houder meerdere aankondigingsbrieven vanuit het ministerie van SZW krijgt (namelijk een brief per 'getrokken' locatie), wordt van elke getrokken locatie eerste de houder vastgesteld en vervolgens 'dubbelingen' bij elkaar geplaatst (dus gegroepeerd naar houder). Het aantal te benaderen houders is dus kleiner dan het aantal geselecteerde locaties.

Een tweede deelstap is dat voor elk van de houders wordt vastgesteld wat de contactgegevens zijn en welke contactpersoon benaderd dient te worden. Een persoonlijke benadering is namelijk belangrijk voor het verkrijgen van een goede respons. De ervaring leert dat lang niet in alle gevallen adresgegevens van houders in het LRKP zijn opgenomen. De 'missende' gegevens worden eerst via internet opgezocht of in telefonische contacten met de betreffende houders opgevraagd. Als geen contactpersoon in het LRKP staat vermeld wordt ook dit opgezocht/opgevraagd.

Vervolgens krijgen de houders van 'getrokken' locaties een aankondigingsbrief verstuurd. In deze brief wordt uitleg gegeven over de achtergrond van de meting en de gevraagde medewerking. De tekst van de brief zoals die voor de nulmeting is gebruikt is in bijlage I opgenomen. Deze brief kan als basis dienen voor volgende metingen.

Na verzending van de brief wordt telefonisch contact opgenomen met de aangeschreven houder. In dit contact wordt om medewerking aan de meting gevraagd. Bovendien wordt uitleg gegeven op welke manier aan de meting kan worden deelgenomen. Belangrijk aandachtspunt is dat in dit contact wordt aangegeven voor welke locatie of locaties – namelijk alleen die locaties die in de steekproef voorkomen – gegevens worden opgevraagd. De ervaring leert dat met name bij grotere houders dikwijls doorverwezen wordt naar een andere persoon of personen binnen de organisatie die de vragen beter kunnen beantwoorden.

Mocht de houder na herhaaldelijk pogingen telkens niet bereikbaar zijn, dan kan er voor gekozen worden om deze per mail te benaderen. In deze mail wordt dan gevraagd om contact op te nemen of – als de voorkeur daar naar uitgaat – de vragenlijst digitaal in te vullen. Hiertoe dient dan een link naar de digitale enquête in de mail te worden vermeld.

Feitelijke gegevensverzameling

Is de benaderde houder bereid om deel te nemen aan de meting, dan wordt het bovenstaande contact benut om nadere afspraken te maken over de wijze van deelname. Daar waar sprake is van één of enkele locaties in de steekproef en de juiste gesprekspartner namens de houder, kan het interview desgewenst direct afgenomen worden. Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt in samenspraak met de beoogde respondent een geschikt interviewmoment ingepland.

Hiervoor is al opgemerkt dat het voorkomt dat een houder met meerdere locaties in de steekproef vertegenwoordigd is. In die gevallen wordt de vragenlijst per locatie afgenomen. Zoals hiervoor al is aangegeven, is voor peuterspeelzalen een andere vragenlijst gebruikt dan voor de andere drie opvangvormen. In bijlage II zijn beide vragenlijsten zoals die in de nulmeting zijn gebruikt opgenomen. Wat de vragenlijst voor peuterspeelzalen betreft, kan het wenselijk zijn dat deze aangepast moet worden. Mocht inmiddels ook voor alle peuterspeelzalen een oudercommissie wettelijk verplicht zijn geworden, dan ligt het voor de hand om de vragenlijst voor dit segment min of meer 'gelijk te schakelen' met die voor de andere opvangvormen.

De praktijk leert dat niet altijd alle vragen direct beantwoord kunnen worden. Sommige gesprekspartners moesten bijvoorbeeld intern navraag doen over het oprichtingsjaar van een locatie, lidmaatschap van een brancheorganisatie of het aantal opgevangen kinderen op de betreffende locatie¹¹. Om te bevorderen dat deze gegevens op een later moment alsnog worden aangereikt, krijgen de betreffende respondenten een mail met nog te

---

¹¹ Overigens kan overwogen worden om de vragenlijst voor komende metingen (ook) de gehanteerde indelingen voor bijvoorbeeld 'leeftijd' en grootte van de locatie op te nemen. De verwachting is namelijk dat een deel van de respondenten die geen exacte gegevens weten alsnog in staat zal zijn om de juiste antwoordcategorie aan te wijzen. Hiermee kan het aantal nagezonden antwoorden worden gereduceerd.

beantwoorden vragen gestuurd. Dit met het verzoek om de antwoorden in te vullen en te retourneren.

Verwerking en analyse gegevens

De gegevens die via de houders (en ook oudercommissieleden, zie hierna) worden verkregen, dienen op het niveau van elke afzonderlijke locatie te worden verwerkt. Alvorens tot het analyseren over te gaan, zijn controles op de volledigheid en consistentie van de data wenselijk. Daar waar respondenten toegezegde gegevens (toch) nog niet nagezonden blijken te hebben, wordt vervolcontact gelegd om de toezegging alsnog gestand te doen. In het geval wanneer meerdere personen van één houder gegevens over verschillende locaties hebben aangereikt, dienen deze onderling vergeleken te worden op mogelijke tegenstrijdigheden. Zo bleken bijvoorbeeld niet alle respondenten op de hoogte dat de houder lid is van een brancheorganisatie en werd deze vraag verschillend ingevuld. Daar waar tegenstrijdigheden worden vastgesteld, is een extra check nodig.

Aangezien de vragenlijst voor peuterspeelzalen afwijkt van die voor de andere drie opvangvormen, is voor peuterspeelzalen een aparte dataset vervaardigd. Bij het analyseren worden niet alleen uitkomsten gegenereerd voor de onderscheiden opvangvormen, maar wordt ook gedifferentieerd naar kenmerken van de houders en de locaties. In paragraaf 1.4 zijn deze kenmerken weergegeven. In toekomstige metingen dienen omwille van de onderlinge vergelijkbaarheid van de uitkomsten dezelfde indelingen in categorieën te worden gehanteerd zoals in die paragraaf weergegeven.

Door in toekomstige rapportages de uitkomsten van de analyses af te zetten tegen de 'beginscores' van deze nulmeting, kunnen ontwikkelingen in de tijd worden geschetst.

4.3 Veldwerk onder oudercommissieleden

Een deel van de vragen die aan houders zijn gesteld, is als toets ook aan oudercommissieleden van dezelfde locaties gesteld. Vanzelfsprekend geldt dit alleen voor de locaties die over een oudercommissie beschikken. Bij een deel van de locaties uit de nulmeting zijn dus gegevens van zowel de houder als een vertegenwoordiger van de oudercommissie verkregen. Het streven is om zo veel mogelijk '1-op-1 combinaties' te realiseren.

Voor oudercommissieleden wordt geen steekproef getrokken. Aangezien leden van oudercommissies niet uit een register of iets dergelijks kunnen worden afgeleid, dient deze doelgroep op een 'getrapte' wijze – namelijk via de houders – te worden benaderd. Daartoe is allereerst een vraag in de vragenlijst voor houders opgenomen om oudercommissieleden in beeld te krijgen. Aan houders van locaties die over een oudercommissie beschikken wordt gevraagd of zij een geschikte vertegenwoordiger van de oudercommissie naar voren kunnen schuiven¹². Als zij daartoe bereid zijn, wordt de houder gevraagd om deze persoon te informeren over het onderzoek en – na toestemming van deze persoon – ons te voorzien van contactgegevens. Van een deel

¹² Zie in bijlage II vraag 16 (voor dagopvang, BSO en gastouderbureaus) en vraag 29 (voor peuterspeelzalen) van de vragenlijst voor houders.

van de locaties met een oudercommissie wordt op deze wijze een naam van een oudercommissielid en zijn of haar contactgegevens aangereikt.

Wat dit laatste betreft gaat de voorkeur uit naar telefoongegevens, zodat een directe vorm van benadering mogelijk is. De ervaring leert echter dat houders soms alleen een emailadres aanleveren. In dat geval wordt per mail een oproep gedaan om contact op te nemen. Als een reactie is uitgebleven, wordt opnieuw een mail gestuurd met het verzoek om de vragenlijst digitaal in te vullen.

Net als bij de nulmeting moet bij vervolgmetingen rekening worden gehouden met kleinere aantallen waarnemingen onder oudercommissieleden dan onder houders. Op dit punt kan van een 'break down' worden gesproken waarbij achtereenvolgens om de volgende redenen locaties/oudercommissieleden uitvallen:

1. bij een deel van de locaties is geen sprake van een oudercommissie en kan deze doelgroep dus per definitie niet geraadpleegd worden;
2. daar waar wel een oudercommissie is, kunnen of willen sommige houders geen gegevens van oudercommissieleden verstrekken (bijvoorbeeld omdat het om privégegevens van ouders gaat of omdat ze ouders niet willen 'belasten' met verzoeken);
3. sommige houders zeggen wel toe om contactgegevens te verstrekken, maar laten dit vervolgens toch na. Vervolgcontact of een herinnering per mail draagt er toe bij dat een deel van hen alsnog de afspraak nakomt;
4. daar waar uitsluitend een mailadres wordt verstrekt, is deelname afhankelijk van het initiatief van de beoogde gesprekspartner van de oudercommissie om op de oproep tot contact te reageren. Niet in alle gevallen wordt op de mailoproep gereageerd;
5. daar waar een telefoonnummer van een oudercommissielid is verstrekt, lukt het niet altijd om ook daadwerkelijk contact te krijgen. De ervaring leert dat dikwijls meerdere pogingen nodig zijn om in contact te komen;
6. ten slotte kan het voorkomen dat oudercommissieleden waarmee wel telefonisch contact is niet bereid is om vragen te beantwoorden. De ervaring leert echter dat deze vorm van non-respons beperkt is, zeker als het oudercommissielid vooraf is geïnformeerd door de houder.

De gegevens die via de oudercommissieleden worden verkregen, worden op een vergelijkbare manier als bij houders verwerkt en geanalyseerd. Bij deze analyses hoort wel de kanttekening dat enige voorzichtigheid is geboden. Dit omdat het aantal waarnemingen onder oudercommissieleden per definitie lager ligt dan die onder houders. Vandaar dat in de uitkomsten van oudercommissieleden niet nader gedifferentieerd is naar verschillende subgroepen (met uitzondering van het onderscheid tussen enerzijds dagopvang, BSO en gastouderbureaus in hoofdstuk 2 en anderzijds peuterspeelzalen in hoofdstuk 3). De uitkomsten voor oudercommissieleden worden in zijn geheel vergeleken met de uitkomsten voor de gehele groep geraadpleegde houders.

BIJLAGE I AANKONDIGINGSBRIEF

< Retouradres: Postbus 90801 2509 LV Den Haag >

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

T.a.v. de directie

Directie Kinderopvang
Team Beleid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2016-0000093954

Datum 11 april 2016

Betreft **Nulmeting oudercommissies**

Geachte heer/mevrouw,

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel 'Versterking positie ouders kinderopvang en peuterspeelzalen' in de Tweede Kamer is een motie aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht om na de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel jaarlijks het aantal oudercommissies te monitoren. Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van SZW aan Bureau Bartels opdracht gegeven om een eerste meting, een zogenoemde 'nulmeting', te verrichten van het aantal oudercommissies.

Bureau Bartels heeft een steekproef getrokken van locaties in de dagopvang, BSO, gastouderbureaus en peuterspeelwerk. Ook van uw organisatie zitten één of meerdere locaties in deze steekproef. Binnenkort kan uw organisatie door een medewerker van Bureau Bartels benaderd worden om een afspraak voor een kort telefonisch interview in te plannen. In dit interview worden u enkele vragen gesteld over de oudercommissie op de betreffende locatie(s) en hoe deze opereert. Voor alle duidelijkheid wil ik benadrukken dat uw gegevens uitsluitend zullen worden gebruikt voor dit onderzoek en dat uw gegevens vertrouwelijk worden behandeld. De nulmeting wordt in samenwerking met BOInK, de Brancheorganisatie Kinderopvang en de MOgroep uitgevoerd. Deze partijen hebben zitting in de begeleidingscommissie van dit onderzoek.

Mocht u nog vragen hebben over bovenstaand verzoek dan kunt u contact opnemen met Gerben van der Steege of Liza Veenboer van Bureau Bartels (tel. 033 - 479 20 20). Ik dank u bij voorbaat voor uw medewerking.

Hoogachtend,

de Directeur Kinderopvang,

BIJLAGE II VRAGENLIJSTEN

NULMETING OUDERCOMMISSIES Vragenlijst houders

ALGEMEEN

Let op: deze gegevens worden – voor zover bekend – al zoveel mogelijk vooraf ingevuld!

0a. Naam organisatie houder:																																																	
0b. Naam respondent houder:																																																	
0c. Functie respondent houder:	☐ directeur-eigenaar ☐ lid managementteam ☐ anders, namelijk:																																																
0d. Mailadres:																																																	
0e. Telefoonnummer:																																																	
0f. Locaties in de steekproef + kenmerk vestigingsplaats:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Dagopvang:</th> <th>Achterstandswijk</th> <th>Dorp/platteland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>2. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>BSO:</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>2. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Gastouderbureau:</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>2. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Peuterspeelzaal: (let op: tweede deel vragenlijst gebruiken!)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>2. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3. ....</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>	Dagopvang:	Achterstandswijk	Dorp/platteland	1.	☐	☐	2.	☐	☐	3.	☐	☐	BSO:			1.	☐	☐	2.	☐	☐	3.	☐	☐	Gastouderbureau:			1.	☐	☐	2.	☐	☐	3.	☐	☐	Peuterspeelzaal: (let op: tweede deel vragenlijst gebruiken!)			1.	☐	☐	2.	☐	☐	3.	☐	☐
Dagopvang:	Achterstandswijk	Dorp/platteland																																															
1.	☐	☐																																															
2.	☐	☐																																															
3.	☐	☐																																															
BSO:																																																	
1.	☐	☐																																															
2.	☐	☐																																															
3.	☐	☐																																															
Gastouderbureau:																																																	
1.	☐	☐																																															
2.	☐	☐																																															
3.	☐	☐																																															
Peuterspeelzaal: (let op: tweede deel vragenlijst gebruiken!)																																																	
1.	☐	☐																																															
2.	☐	☐																																															
3.	☐	☐																																															
0g. Is uw organisatie aangesloten bij een brancheorganisatie?	☐ ja, namelijk: ☐ Brancheorganisatie Kinderopvang ☐ MOgroep ☐ Vereniging GastOuderBranche (VGOB) ☐ anders, namelijk: ..... ☐ nee																																																

Let op: loop de navolgende vragen per locatie uit de steekproef – zie vraag 0f – na!

DEEL I: VRAGENLIJST VOOR LOCATIES DAGOPVANG, BSO EN GOBI

Naam locatie .....

- 1. Wat is het oprichtingsjaar van locatie x?**
 Jaar |_____|
- 2. In geval van dagopvang en BSO: hoeveel verschillende kinderen per maand werden eind 2015 opgevangen op locatie x? (let op: geen kinderen per dag en dus ook geen kindplaatsen, maar het aantal verschillende kinderen waaraan opvang werd geboden)**
 |_____| kinderen <ga door naar vraag 4>
- 3. In geval van gastouderbureau: hoeveel gastouders waren er eind 2015 bij gastouderbureau x aangesloten? Let op: alleen de betreffende locatie uit de steekproef, bijv. niet bij alle franchisenemers als het om een keten van gastouderbureaus gaat!**
 |_____| gastouders

- 4. Was er op 31 december 2015 op locatie x een oudercommissie?**
- ja <ga door naar vraag 6>
 nee, maar is er in het verleden wel geweest <ga door naar vraag 5>
 nog niet, maar wel mee bezig om deze te formeren <ga door naar vraag 5>
 nee <ga door naar vraag 5>
- 5. Indien geen oudercommissie op locatie: wordt de functie van de oudercommissie door een andere vorm van gezamenlijk medezeggenschap met het basisonderwijs uitgeoefend (zoals bijvoorbeeld een ouderraad, IKC-raad of iets dergelijks)?**
- ja, namelijk
 ouderraad
 IKC-raad (Integraal Kind Centrum) (let op: kan niet bij gastouderopvang)
 anders, namelijk: .....
- nee
- 6. Heeft uw organisatie (ook) een centrale oudercommissie? Met een centrale oudercommissie bedoelen we niet een oudercommissie op individueel locatieniveau, maar – naast de lokale oudercommissie – ook één overkoepelende oudercommissie voor alle/meerdere locaties tegelijkertijd.**
- ja
 nee <indien geen oudercommissie op locatieniveau: ga na vraag 6 door naar vraag 11>
- 7. Is de oudercommissie alleen voor deze opvangvorm actief of voor meerdere opvangvormen op de fysieke locatie?**
- oudercommissie alleen voor de betreffende opvangvorm <ga door naar vraag 9>
 oudercommissie voor meerdere opvangvormen op deze fysieke locatie, namelijk ook voor .....
- weet niet <ga door naar vraag 9>
- 8. Indien de oudercommissie voor meerdere opvangvormen actief is, zijn alle opvangvormen dan ook vertegenwoordigd in de oudercommissie?**
- ja
 nee
 weet niet
- 9. Uit hoeveel leden bestond de oudercommissie van locatie x eind 2015?**
 Uit |_|_| leden
- 10. Wat was eind 2015 (bij benadering) de gemiddelde zittingsduur van de leden van de oudercommissie van locatie x?**
 Afgerond |_|_| jaar
 weet niet
- 11. Welke inspanningen zijn gepleegd of worden op dit moment gepleegd om leden voor een oudercommissie op locatie x te werven? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!**
- bij intakegesprek met ouders interesse voor oudercommissie peilen
 informatie over oudercommissie op locatie verspreiden (bijv. via posters, foto's e.d.)
 in informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden
 oproep gedaan op internet
 brief rondgestuurd naar alle ouders
 op bijeenkomst(en) aandacht besteed aan werving leden
 ouders persoonlijk benaderd om lid te worden
 pedagogische medewerkers/gastouders wijzen ouders op de oudercommissie
 leden oudercommissie die zelf ouders voor oudercommissie werven
 interesse gepeild via vragenlijst/enquête
 'beloning' in het vooruitzicht gesteld als ouders lid worden
 oproep in de (digitale) nieuwsbrief
 anders, namelijk: .....
- ik heb geen wervingsactiviteiten ontplooid
 weet niet
- Toelichting:

Let op routing: als er wel een oudercommissie dan naar vraag 13!

12. Indien geen oudercommissie: hoe komt het dat er op locatie x geen oudercommissie (meer) is? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!

- locatie is recent opgericht, nog geen gelegenheid gehad om een oudercommissie in te stellen
- voorheen oudercommissie gehad die niet functioneerde, mee gestopt
- weinig betrokkenheid van ouders bij de locatie
- geen interesse bij ouders om zitting te nemen in oudercommissie
- ik zie als houder meerwaarde van oudercommissie niet in
- geen inspanningen gedaan om oudercommissie te vormen
- oudercommissie past niet bij gastouderbureau (alleen als vestiging gastouderbureau is)
- GGD-inspectie legt geen sanctie op als oudercommissie ontbreekt
- anders, namelijk: .....
- weet niet

Toelichting:

na beantwoording vraag 12 naar volgende locatie of einde vragenlijst>

13. Hoe komt het dat er op locatie x wel een oudercommissie is? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!

- grote locatie waardoor uit grote vijver van ouders kon worden gevist
- grote betrokkenheid van ouders bij de locatie
- interesse bij ouders om zitting te nemen in oudercommissie
- ik draag als houder meerwaarde van oudercommissie actief uit
- forse inspanningen gedaan om ouders voor de oudercommissie te werven
- ouders zelf verhaal over meerwaarde van oudercommissie laten vertellen
- eerder sanctie gehad n.a.v. GGD-inspectie
- anders, namelijk: .....
- weet niet

Toelichting:

14. Hoe vaak is de oudercommissie op locatie x in 2015 door de houder om advies gevraagd?

- keer
- geen enkele keer
  - weet niet

15. Hoe vaak heeft de oudercommissie op locatie x in 2015 ongevraagd advies gegeven aan de houder?

- keer
- geen enkele keer>
  - weet niet

16. We willen ook graag een vertegenwoordiger van de oudercommissie enkele vragen stellen. Wie van de oudercommissie van locatie x zouden we hiervoor het beste kunnen benaderen? Let op: graag afspraak maken dat deze persoon door houder geïnformeerd wordt over het onderzoek en dat we – na toestemming van deze persoon – de beschikking krijgen over telefoonnummer of emailadres!

Naam oudercommissielid: .....

Telefoonnummer (na toestemming): .....

Emailadres(na toestemming): .....

Functie binnen oudercommissie: voorzitter

secretaris

anders, namelijk: .....

Let op: indien nog een locatie van dagopvang, BSO of gastouderbureau in de steekproef, dan opnieuw bij vraag 1 beginnen! Indien een peuterspeelzaal in steekproef, dan door naar vraag 17! Indien geen andere locatie in steekproef interview beëindigen!

DEEL II: VRAGENLIJST VOOR PEUTERSPEELZALEN!

Naam peuterspeelzaal .....

17. Is in het geval van peuterspeelzaal x sprake van een gesubsidieerde of niet-gesubsidieerde voorziening? (Bedoeld wordt: al of niet door gemeente gesubsidieerd en dan niet voor VVE)

- wel gesubsidieerd
 niet gesubsidieerd

18. Wat is het oprichtingsjaar van peuterspeelzaal x?

Jaar |_|_|_|_|

19. Hoeveel verschillende kinderen per maand bezochten eind 2015 peuterspeelzaal x? (let op: geen kinderen per dag en dus ook geen kindplaatsen, maar het aantal verschillende kinderen dat naar deze peuterspeelzaal gaat)

|_|_|_| kinderen

20. Had peuterspeelzaal x op 31 december 2015 een oudercommissie? (let op: hoeft niet perse een orgaan voor specifiek de betreffende locatie te zijn, kan ook overkoepelend voor meerdere locaties)

ja, namelijk:

- oudercommissie op de betreffende locatie
 centrale oudercommissie (boven meerdere locaties)
<indien een oudercommissie: ga door naar vraag 23>

nee *<ga door naar vraag 21>*

weet niet *<ga door naar vraag einde van de vragenlijst >*

21. Indien geen sprake van een oudercommissie: was er op 31 december 2015 bij peuterspeelzaal x sprake van een cliëntenraad, ouderraad of andere vorm van medezeggenschap van ouders? Zo ja, wat voor soort medezeggenschapsorgaan was er toen?

ja, namelijk:

- cliëntenraad
 ouderraad, niet samen met basisschool
 ouderraad, samen met basisschool
 IKC-raad (Integraal Kind Centrum)
 anders, namelijk: .....

nee

22. Indien geen oudercommissie (zie vraag 20): waren jullie eind 2015 bezig om een oudercommissie op deze locatie te formeren?

ja

nee

weet niet

<ga na beantwoording van vraag 22 door naar vraag 26>

23. Is de oudercommissie alleen voor deze peuterspeelzaal actief of ook nog voor andere opvangvormen op de betreffende fysieke locatie?

- orgaan alleen voor de betreffende peuterspeelzaal
 orgaan voor meerdere opvangvormen op deze fysieke locatie
 weet niet

24. Uit hoeveel leden bestond de oudercommissie van peuterspeelzaal x eind 2015?

Uit |_|_| leden

25. Wat was eind 2015 (bij benadering) de gemiddelde zittingsduur van de leden van de oudercommissie van peuterspeelzaal x?

Afgerond |_|_| jaar

weet niet

26. Welke inspanningen zijn gepleegd of worden op dit moment gepleegd om leden voor de oudercommissie voor peuterspeelzaal x te werven? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!

- bij intakegesprek met ouders interesse voor oudercommissie peilen
  - informatie over oudercommissie op locatie verspreiden (bijv. via posters, foto's e.d.)
  - in informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden
  - oproep gedaan op internet
  - brief rondgestuurd naar alle ouders
  - op bijeenkomst(en) aandacht besteed aan werving leden
  - ouders persoonlijk benaderd om lid te worden
  - pedagogisch medewerkers wijzen ouders op de oudercommissie
  - leden oudercommissie die zelf ouders voor oudercommissie werven
  - interesse gepeild via vragenlijst/enquête
  - 'beloning' in het vooruitzicht gesteld als ouders lid worden
  - oproep in de (digitale) nieuwsbrief
  - anders, namelijk: .....
  - ik heb geen wervingsactiviteiten ontplooid
  - weet niet
- Toelichting:

Let op routing: als geen oudercommissie bij peuterspeelzaal x, ga dan naar einde van de vragenlijst!

27. Hoe vaak is de oudercommissie van peuterspeelzaal x in 2015 door de houder om advies gevraagd?

- keer
- geen enkele keer
  - weet niet

28. Hoe vaak heeft de oudercommissie van peuterspeelzaal x in 2015 ongevraagd advies gegeven aan de houder?

- keer
- geen enkele keer
  - weet niet

Alleen als oudercommissie voor de betreffende peuterspeelzaal aanwezig is – eerste antwoordcategorie van vraag 23 – de volgende vraag stellen:

29. We willen ook graag een vertegenwoordiger van de oudercommissie enkele vragen stellen. Wie van de oudercommissie van locatie x zouden we hiervoor het beste kunnen benaderen? Let op: graag afspraak maken dat deze persoon door houder geïnformeerd wordt over het onderzoek en dat we – na toestemming van deze persoon – de beschikking krijgen over telefoonnummer of emailadres!

- Naam oudercommissielid: .....
- Telefoonnummer (na toestemming): .....
- Emailadres(na toestemming): .....
- Functie binnen oudercommissie:
- voorzitter
  - secretaris
  - anders, namelijk: .....

– RESPONDENT VOOR MEDEWERKING BEDANKEN! –

NULMETING OUDERCOMMISSIES
Vragenlijst OC-leden

ALGEMEEN

Let op: deze gegevens worden – voor zover bekend – al zoveel mogelijk vooraf ingevuld!

0a. Naam organisatie houder:	
0b. Naam locatie in steekproef:	
0c. Type opvang:	☐ Dagopvang ☐ BSO ☐ Gastouderbureau ☐ Peuterspeelzaal
0b. Naam respondent OC-lid:	
0c. Functie respondent:	☐ voorzitter OC ☐ secretaris OC ☐ anders, namelijk: .....
0d. Mailadres:	
0e. Telefoonnummer:	

Let op: loop de navolgende vragen voor de betreffende locatie na! Let op: nummering gelijk gehouden aan die van de vragenlijst houder. Vandaar dat nummering niet bij 1 begint en niet altijd doorloopt!

DEEL I: VRAGENLIJST VOOR LOCATIES DAGOPVANG, BSO EN GOBI

7. Is de oudercommissie alleen voor deze opvangvorm actief of voor meerdere opvangvormen op de fysieke locatie?

- oudercommissie alleen voor de betreffende opvangvorm <ga door naar vraag 9>
 oudercommissie voor meerdere opvangvormen op deze fysieke locatie, namelijk ook voor .....
 weet niet <ga door naar vraag 9>

8. Indien de oudercommissie voor meerdere opvangvormen actief is, zijn alle opvangvormen dan ook vertegenwoordigd in de oudercommissie?

- ja
 nee
 weet niet

9. Uit hoeveel leden bestond de oudercommissie van locatie x eind 2015?

Uit |_|_| leden

10. Wat was eind 2015 (bij benadering) de gemiddelde zittingsduur van de leden van de oudercommissie van locatie x?

Afgerond |_|_| jaar
 weet niet

11. Welke inspanningen zijn gepleegd of worden op dit moment gepleegd om leden voor een oudercommissie op locatie x te werven? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!

- bij intakegesprek met ouders interesse voor oudercommissie peilen
  - informatie over oudercommissie op locatie verspreiden (bijv. via posters, foto's e.d.)
  - in informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden
  - oproep gedaan op internet
  - brief rondgestuurd naar alle ouders
  - op bijeenkomst(en) aandacht besteed aan werving leden
  - ouders persoonlijk benaderd om lid te worden
  - pedagogische medewerkers/gastouders wijzen ouders op de oudercommissie
  - leden oudercommissie die zelf ouders voor oudercommissie werven
  - interesse gepeild via vragenlijst/enquête
  - 'beloning' in het vooruitzicht gesteld als ouders lid worden
  - oproep in de (digitale) nieuwsbrief
  - anders, namelijk: .....
  - ik heb geen wervingsactiviteiten ontplooid
  - weet niet
- Toelichting:

13. Hoe komt het dat er op locatie x een oudercommissie is? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!

- grote locatie waardoor uit grote vijver van ouders kon worden gevist
  - grote betrokkenheid van ouders bij de locatie
  - interesse bij ouders om zitting te nemen in oudercommissie
  - ik draag als houder meerwaarde van oudercommissie actief uit
  - forse inspanningen gedaan om ouders voor de oudercommissie te werven
  - ouders zelf verhaal over meerwaarde van oudercommissie laten vertellen
  - eerder sanctie gehad n.a.v. GGD-inspectie
  - anders, namelijk: .....
  - weet niet
- Toelichting:

14. Hoe vaak is de oudercommissie op locatie x in 2015 door de houder om advies gevraagd?

- |_|_| keer
- geen enkele keer
  - weet niet

15. Hoe vaak heeft de oudercommissie op locatie x in 2015 ongevraagd advies gegeven aan de houder?

- |_|_| keer
- geen enkele keer
  - weet niet

DEEL II: VRAGENLIJST VOOR PEUTERSPEELZALEN!

23. Is de oudercommissie alleen voor deze peuterspeelzaal actief of ook nog voor andere opvangvormen op de betreffende fysieke locatie?

- orgaan alleen voor de betreffende peuterspeelzaal
- orgaan voor meerdere opvangvormen op deze fysieke locatie
- weet niet

24. Uit hoeveel leden bestond de oudercommissie van peuterspeelzaal x eind 2015?

Uit |_|_| leden

25. Wat was eind 2015 (bij benadering) de gemiddelde zittingsduur van de leden van de oudercommissie van peuterspeelzaal x?

Afgerond |_|_| jaar

- weet niet

26. Welke inspanningen zijn gepleegd of worden op dit moment gepleegd om leden voor de oudercommissie voor peuterspeelzaal x te werven? Meerdere antwoorden mogelijk, niet opsommen!

- bij intakegesprek met ouders interesse voor oudercommissie peilen
  - informatie over oudercommissie op locatie verspreiden (bijv. via posters, foto's e.d.)
  - in informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden
  - oproep gedaan op internet
  - brief rondgestuurd naar alle ouders
  - op bijeenkomst(en) aandacht besteed aan werving leden
  - ouders persoonlijk benaderd om lid te worden
  - pedagogisch medewerkers wijzen ouders op de oudercommissie
  - leden oudercommissie die zelf ouders voor oudercommissie werven
  - interesse gepeild via vragenlijst/enquête
  - 'beloning' in het vooruitzicht gesteld als ouders lid worden
  - oproep in de (digitale) nieuwsbrief
  - anders, namelijk: .....
  - ik heb geen wervingsactiviteiten ontplooid
  - weet niet
- Toelichting:

27. Hoe vaak is de oudercommissie van peuterspeelzaal x in 2015 door de houder om advies gevraagd?

- | | keer
- geen enkele keer
  - weet niet

28. Hoe vaak heeft de oudercommissie van peuterspeelzaal x in 2015 ongevraagd advies gegeven aan de houder?

- | | keer
- geen enkele keer
  - weet niet

– RESPONDENT VOOR MEDEWERKING BEDANKEN! –